

Media lokalne pod lupą

SprawdzamTo 2.0

O publikacji:

Weryfikatorki i weryfikatorzy

Julia Lisowska, Barbara Kulfan, Małgorzata Lenczewska, Dominika Szachowicz, Gabriela Grzyb, Aleksandra Żurek, Radosław Kosak, Zuzanna Cieśla, Hubert Chalimoniuk, Artur Bobier, Żaneta Zawadzka, Wiktoria Szczudło, Bartosz Łapkowski, Paweł Gawryluk, Paweł Klimas, Emilia Kinga Kamińska, Krystian Gajewski, Zuzanna Litwinko, Maja Królak, Daniel Lach, Piotr Krawczyk, Piotr Gawrycki, Anna Drajewicz, Michalina Ochrymiuk, Filip Niedzielski, Szymon Wnuk, Mateusz Domarski, Krystian Gajewski, Mateusz Brożbar, Katarzyna Woźniak, Otylia Kinga Kapala

O projekcie

Projekt „Sprawdzam to! 2.0” jest organizowany przez Fundację ważne sprawy. Projekt realizowany jest z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG. Działanie ma na celu edukację mieszkańców i mieszkanek Podkarpacia, Lubelskiego i Podlasia w kontekście sprawdzania i poprawnego rozumienia wszystkich informacji podawanych do obiegu publicznego. 30 młodych liderki i liderów z trzech województw wzięło udział w szkoleniu w Lublinie, w ramach których rozwinęli swoje zdolności, pozyskali wiedzę oraz narzędzia, które pomagają zwalczać dezinformację i rozpoznawać fake newsy. Przeprowadzili również 30 warsztatów lokalnych dla osób z ich lokalnych społeczności. Efektem projektu jest kompleksowa baza wiedzy, która pokazuje, jak odpowiedzialnie korzystać z informacji.

O nas

Misją Fundacji ważne sprawy jest zwiększenie poziomu debaty publicznej przez mówienie o istotnych zagadnieniach społecznych w przystępny i nowoczesny sposób. Działalność think-do-tanku opiera się na publikacji w Internecie kompleksowych opracowań, grafik i artykułów edukacyjnych opartych na wiarygodnych danych, tworzeniu narzędzi edukacyjnych, a także organizacji i współorganizacji projektów lokalnych, prowadzących do rzeczywistego rozwoju ich uczestników w obszarach gospodarki, polityki społecznej i edukacji.

Koordynatorka projektu
Iga Karasińska
iga@waznesprawy.org

Licencja CC BY-NC-SA

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Na tych samych warunkach

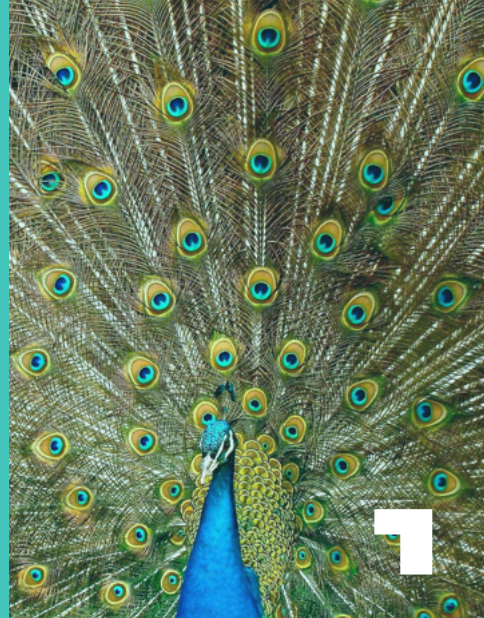

Str.	<i>Lokalne sprawy</i>
4.	1. Julia Lisowska
5.	2. Barbara Kulfan
6.	3. Małgorzata Lenczewska
7.	4. Dominika Szachowicz
8.	5. Gabriela Grzyb
9.	6. Aleksandra Żurek
10.	7. Radosław Kosak
11.	8. Zuzanna Cieśla
12.	9. Hubert Chalimoniuk
13.	10. Artur Bobier
14.	11. Michalina Ochrymiuk
15.	12. Filip Niedzielski
16.	13. Szymon Wnuk
17.	14. Mateusz Domarski
19.	15. Otylia Kinga Kapła

Świetlny paw obiektem hejtu?

Julia Lisowska

str. 4

Streszczenie

Artykuł Super Tygodnia Chełmskiego porusza kwestię negatywnych komentarzy ze strony mieszkańców Krasnegostawu oraz internautów dotyczących instalacji świetlnej na rynku przedstawiającej pawia. Głównym tematem sporów i zarzutów w stronę władz jest brak powiązania symboliki tego zwierzęcia z okresem Świąt Bożego Narodzenia. Urząd Miasta wydał oświadczenie na Facebooku z wytłumaczeniem sytuacji.

Geneza

W grudniu 2020 r. na rynku miasta Krasnystaw, pośród innych ozdób bożonarodzeniowych, stanął kilkumetrowy paw zbudowany z lampek choinkowych. Natychmiast spotkało się to z negatywną falą hejtu i opinią mieszkańców, mówiącej o braku powiązania go z klimatem i symboliką świąteczną. Zarzucano bezsensowność wydania 15 tys. zł na coś, co ludziom nie kojarzy się z tak charakterystycznym czasem w roku. Urząd Miasta na swoim profilu na Facebooku zamieścił post, którym wytłumaczono skąd postać pawia w symbolice bożonarodzeniowej, podając za przykład średniowieczną sztukę m.in. rzeźby oraz obrazy, greckie wierzenia chrześcijańskie.

Stan faktyczny

Fragmety zamieszczone przez portal rzeczywiście pochodzą z konta Miasta Krasnystaw na Facebooku, a cytaty są zgodne z jego treścią. O symbolice pawia w sztuce mówi m.in. prof. Stanisław Suchodolski "Dla wczesnych chrześcijan paw był symbolem raj, życia wiecznego, zmartwychwstania, wreszcie Chrystusa. Z tego powodu pojawia się wielokrotnie w zabytkach sztuki sakralnej z V i VI w.[...]". Postać pawia przejawia się w średniowieczu np. na mozaice w Bazylice San Clemente w Rzymie (XII w.), a w renesansie na obrazie autorstwa Fra Angelico "Boże Narodzenie", gdzie paw widnieje na dachu stajenki.

Informacja prawdziwa

Przedstawione informacje są prawdziwe, istnieją źródła internetowe oraz przykłady ze świata, które potwierdzają stanowisko władz miasta.

Komentarz weryfikatorki

Moim zdaniem, oburzenie ze strony społeczeństwa było uzasadnione, sama na chwilę zatrzymałam się przy instalacji z pewną wątpliwością w głowie. Gdyby władze miasta od razu zamieściły informację o symbolice i źródle informacji, obyłoby się bez konfrontacji z internautami.

Artykuł gazety wzbudza kontrowersję. Cytuje oświadczenie, jednak nie podaje jego dokładnego źródła. Podobnie jest w przypadku oświadczenia Urzędu Miasta, gdzie w poście nie ma żadnej bazy, co może skłaniać do zastanowienia się nad jego wiarygodnością. Weryfikacja artykułu uświadomiła mi, jak z pozoru prosta rzecz może wywołać wiele kontrowersji. Pokazała, jak ważne jest argumentowanie decyzji, które mają szerszą skalę. Uważam również, że podanie źródeł stanowi podstawowy element publicznych wypowiedzi i wpisów.

Radny miasta Lublin schudł przez wakacje 15 kg!

Barbara Kulfan

str. 5

Streszczenie

Spotted Lublin podaje że Zbigniew Jurkowski, radny miasta Lublin na swoim facebooku opublikował post informujący o rozpoczęciu redukcji swojej wagi. Zaczął z początkową wagą 108,9 kg z dnia 20 lipca ub. roku, jego celem na początku było zejście do wagi 78.9 kg czyli na cel obrał sobie zrzucenie aż 30 kg. Już po tygodniu czyli 27 lipca ub. roku wstawił kolejną publikację gdzie informuje że udało mu się pozbyć 9,7 kg! Pokazuje się również w nowym garniturze. Cel który sobie obrał nie jest łatwy, jego ostatnia publikacja na temat wagi jest z dnia 2 sierpnia ub. roku gdzie pokazuje że waży już tylko 95,1 kg.

Geneza

Pan Jurkowski daje idealny przykład że w każdym wieku można zrzucić wagę, pokazuje też że dba o siebie, a jeśli dba o siebie to znaczy że potrafi również zadbać o miasto.

Stan faktyczny

Radny Zbigniew Jurkowski rzeczywiście zrzucił na wadze, widać to po jego sylwetce i po zdjęciach na których stoi na wskazującej odpowiednie liczby wadze.

Informacja prawdziwa

Jest to informacja prawdziwa, jest dużo dowodów w postaci zdjęć a nawet artykule napisanym przez Spotted Lublin.

Komentarz weryfikatorki

Moim zdaniem to bardzo ważny artykuł, super że przedstawia że radni dbają o siebie i może też zmotywują czytelników. Pan Jurkowski stanowi inspirację dla innych osób, które walczą z nadwagą, pokazując, że zrzucenie kilku kilogramów jest możliwe bez względu na wiek. Dodatkowo, fakt, że radny dba o swoje zdrowie i wygląd, świadczy o jego pozytywnym podejściu do życia, a co za tym idzie, może to przełożyć się na jego pracę na rzecz miasta.

Ludzie, którzy dbają o swoje zdrowie, mają zazwyczaj więcej energii i lepiej radzą sobie z wyzwaniami, co może przyczynić się do lepszej pracy radnego i korzyści dla mieszkańców miasta. e dba o siebie, a jeśli dba o siebie to znaczy że potrafi również zadbać o miasto.

W Parku Planty stanął szalet miejski za ponad 400 tys. zł.

Małgorzata Lenczewska

str. 6

Streszczenie

W Białymstoku został wybudowany szalet miejski za ponad 400 tysięcy złotych. W październiku 2022 ogłoszono niedalekie otwarcie szaletu, który miał jeszcze w tym samym miesiącu zostać otwarty dla białostoczan. Kontrowersje wywołała cena przetargu, który został ogłoszony rok wcześniej, więc tłumaczenie horrendalnej ceny inflacją i podwyżkami cen wywołało jeszcze większe niezadowolenie mieszkańców.

Geneza

5 października wiceprezydent Białegostoku Rafał Rudnicki opublikował post na portalu Facebook, w którym informuje o wybudowaniu szaletu przy ul. Legionowej. Post wywołał oburzenie mieszkańców, którzy wyrazili swoje niezadowolenie z ceny i wyglądu obiektu. Następnie zaczęły pojawiać się artykuły opisujące zdarzenie.

Stan faktyczny

Na dzień 18.12.2022 szalet nadal jest nieczynny ponieważ nie spełnia zasad nadzoru budowlanego a komentarze pod postem wiceprezydenta istnieją i można je znaleźć na jego stronie na portalu Facebook.

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatorki

Tekst uważam za niekompletny, powinien zawierać więcej źródeł. Weryfikacja była wymagająca a towarzyszyła mi podczas niej frustracja.

Szalet za tysiące monet

Dominika Szachowicz

4

str. 7

Streszczenie

W Białymstoku nieopodal ulicy Legionowej stanęła publiczna toaleta. Opinię publiczną oburzył koszt tej inwestycji, która ostatecznie wyniosła ponad 400 tys. zł. W artykule został przytoczony cytat wiceprezydenta Białegostoku Rafała Rudnickiego z postu opublikowanego przez niego na Facebooku na temat powstałego szaletu o tym, że takie inwestycje są potrzebne miastu. Zamieszczone zostały również cytaty komentarzy użytkowników i odpowiedź wiceprezydenta na nie. Autor po przedstawieniu fragmentu dyskusji zaznacza dalej o nieścisłościach w wypowiedzi Rafała Rudnickiego. Zwraca uwagę na to, że wiceprezydent uzasadnia wysoki koszt inwestycji podwyżką cen energii i inflacją, co według niego jest mijaniem się z prawdą, ponieważ rozstrzygnięcie zamówienia datowano na 15 września 2021, gdy w Polsce nie zmagano się jeszcze z ogromnymi podwyżkami energii i tak wysokiej inflacji, jaką mamy obecnie.

Geneza

Omawiany artykuł został opublikowany piątego października 2022. Problem jaki został w nim poruszony to wygórowana cena szaletu miejskiego, który stanął w Białymstoku, na co zwrócili uwagę mieszkańcy miasta.

Stan faktyczny

Weryfikację objął cytat i wypowiedzi w komentarzach pod postem wiceprezydenta, które w rzeczywistości istnieją, i które można znaleźć na Facebooku.

W przytoczonym artykule mowa jest także o wybranym wykonawcy – konsorcjum firm z liderem z Białegostoku oraz konsorcjum firm z Rybnika, dacie rozstrzygnięcia zamówienia oraz konkretnej cenie, za którą powstał szalet – 432 283,50 zł brutto. Autor zwrócił uwagę, na to, że kwota przekroczyła planowany budżet oraz przedstawił kryteria, jakimi kierował się Zamawiający. Wszystkie te informacje można odnaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Białostok, w „Opracowanie dokumentacji projektowej i budowa toalety publicznej na terenie Parku Plany w Białymstoku wraz z niezbędną infrastrukturą” (Numer postępowania DIN-III.271.12.2021).

Informacja prawdziwa

Na podlinkowanych powyżej stronach są dostępne wszystkie informacje podane przez autora, które zgadzają się z tymi zamieszczonymi w artykule, dlatego też weryfikowane w artykule wiadomości opublikowane na stronie bialystokonline.pl okazały się zgodne z prawdą.

Komentarz weryfikatorki

Uważam, że weryfikacja informacji nie jest prostym zadaniem, zwłaszcza gdy nie ma się na to dużo czasu, jednak, pomimo że jest to bardzo wymagające zadanie, to jest również bardzo satysfakcjonujące. Przeczytany tekst uważam za dobrze przygotowany, choć brakuje w nim odnośników do przygotowanych informacji, które dodatkowo wpłynęłyby na jego wiarygodność.

Komunikat Urzędu Miasta w sprawie preferencyjnego zakupu węgla przez uprawnionych mieszkańców Rzeszowa i Trzebowniska

Gabriela Grzyb

str. 8

Streszczenie

Artykuł dotyczy programu dopłat węglowych dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych w Polsce, którzy używają węgla jako źródła energii. Mieszkańcy Rzeszowa i sąsiedniej gminy Trzebownisko mogą nabyć węgiel w preferencyjnych cenach, pochodzący z Zakładu Górniczego Sobieski i Janina. Węgiel jest dostarczany przez Tauron Wydobycie S.A. i kosztuje 1980 zł brutto za tonę. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej zajmuje się kontaktowaniem się z mieszkańcami, którzy złożyli wnioski, aby umówić się na odbiór węgla. Program budzi wiele emocji.

Geneza

W Polsce węgiel jest ważnym surowcem energetycznym i jest używany głównie do produkcji energii elektrycznej. W Polsce mamy duże złoża węgla, ale w ostatnich latach węgiel stał się coraz mniej popularnym źródłem energii ze względu na wysokie emisje dwutlenku węgla i innych zanieczyszczeń, które są szkodliwe dla środowiska i zdrowia ludzi. Dopłata węglowa to rodzaj pomocy finansowej, która jest przyznawana przez państwo lub inną instytucję na rzecz przedsiębiorstw lub gospodarstw domowych, które wykorzystują węgiel jako źródło energii. Celem dopłaty węglowej jest wsparcie tych podmiotów w zakupie węgla lub w inny sposób wykorzystaniu tego surowca do produkcji energii.

Stan faktyczny

Dodatek węglowy budzi wiele emocji wśród mieszkańców województwa podkarpackiego. Mieszkańcy z niecierpliwością wyczekiwali informacji na ten temat. Jak wynika z komunikatu Urzędu Miasta węgiel w preferencyjnych cenach jest już dostępny dla mieszkańców miasta Rzeszowa oraz sąsiadującej gminy Trzebownisko. Każde gospodarstwo zainteresowane kupnem węgla od miasta musiało do 31 października złożyć odpowiedni dokument. Węgiel dostarczany jest przez Tauron Wydobycie S.A. i pochodzi z Zakładu Górniczego Sobieski i Janina. Mieszkańcy Rzeszowa oraz Trzebowniska mogą nabyć węgiel w cenie 1980 zł brutto za tonę (cena nie obejmuje kosztów transportu indywidualnego). W celu zapewnienia sprawnej obsługi pracownicy Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej będą kontaktować się telefonicznie z tymi mieszkańcami Rzeszowa i Trzebowniska, którzy złożyli wnioski, i zostali pozytywnie zweryfikowani, w celu umówienia terminu odbioru węgla przy al. Sikorskiego 428.

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatorki

Temat wynika z ogólnej sytuacji w kraju jednak z odniesieniem do społeczności lokalnej. Przytoczone dane są przejrzyste i łatwe w interpretacji. Artykuły znalezione lokalnych serwisach zostały zredagowane w sposób klarowny i przejrzysty tak, aby mieszkańcy mogli w jak najłatwiejszy i najszybszy sposób dowiedzieć się informacji o tym na jakim etapie jest realizowany program dopłat węglowych i ile tego węgla rzeczywiście jest w trakcie weryfikacji towarzyszył mi spokój oraz opanowanie ze względu na realizowany temat. Spalanie węgla w Polsce nadal budzi skrajne emocje z jednej strony jest masa informacji o tym jak węgiel jest szkodliwy oraz ile osób umiera rocznie z powodu chorób układu oddechowego jednakże brak działających alternatywnych źródeł energii ciepła dla mieszkańców Rzeszowa oraz pobliskiej Gminy Trzebownisko niejako zmusił władze do tego aby wziąć udział w programie i wspomóc mieszkańców.

Click Bait na pierwszej stronie gazety „Obserwator Lokalny”

Aleksandra Żurek

str. 9

Streszczenie

Sprawa dotyczy śmierci 32. Letniej mieszkanki Dębicy, pani Justyny. Zmarła w karetce po ponad 7 godzinach pobytu w szpitalnym SORze. W skutek bulwersujących informacji jakich dostarczył mąż kobiety oraz dokumentacja medyczna, społeczność miasta postanowiła zorganizować protest pod starostwem powiatowym w Dębicy. Mąż pani Justyny postanowił poprosić o pomoc lokalnego działacza, dyrektora biura Posła na Sejm RP Pawła Poncyjusza wraz z samym Posłem.

Wiemy to wszystko z transmisji na profilu Facebookowym posła oraz relacji rodziny zmarłej, która udzieliła wywiadu <https://fb.watch/ji31Ddc4sl-/> oraz audycja Polsat News z dnia 13. Lutego 2023r, godz. 14.00

Stan Faktyczny

Dziennikarze dębica24 oraz Obserwatora Lokalnego byli obecni na strajku. Ich wcześniejsze artykuły opisujące sprawę zmarłej były obiektywne oraz oparte na źródłach. Tutaj jednak zastosowany został **Click Bait**.

Zdanie „sprawę próbują wykorzystać politycy” jest opinią nieopartą żadnym faktem.

Na konferencji można było usłyszeć, że mąż kobiety zaprosił polityka zaangażowanego w sprawę, który nagłośnił bulwersujące fakty oraz podjął konkretne działania o których wspominał. Całość artykułu nie zawiera już takich stwierdzeń, natomiast pierwsza strona gazety już tak.

Skutek

Omawiany komentarz spowodował huczną wymianę zdań pod pod artykułem oraz liczne „licytacje”, które nie dotyczyły faktycznego problemu sprawy. Zaczęto oceniać działania posła wokół sprawy i poza nią, zamiast sedno jakim jest śmierć młodej kobiety. Stan faktyczny

Dodatek węglowy budzi wiele emocji wśród mieszkańców województwa podkarpackiego. Mieszkańcy z niecierpliwością wyczekiwali informacji na ten temat. Jak wynika z komunikatu Urzędu Miasta węgiel w preferencyjnych cenach jest już dostępny dla mieszkańców miasta Rzeszowa oraz sąsiadującej gminy Trzebownisko. Każde gospodarstwo zainteresowane kupnem węgla od miasta musiało do 31 października złożyć odpowiedni dokument. Węgiel dostarczany jest przez Tauron Wydobycie S.A. i pochodzi z Zakładu Górniczego Sobieski i Janina. Mieszkańcy Rzeszowa oraz Trzebowniska mogą nabyć węgiel w cenie 1980 zł brutto za tonę (cena nie obejmuje kosztów transportu indywidualnego). W celu zapewnienia sprawnej obsługi pracownicy Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej będą kontaktować się telefonicznie z tymi mieszkańcami Rzeszowa i Trzebowniska, którzy złożyli wnioski, i zostali pozytywnie zweryfikowani, w celu umówienia terminu odbioru węgla przy al. Sikorskiego 428.

Clickbait

Komentarz weryfikatorki

U mnie fragment ten wywołał oburzenie, dlatego, że byłam uczestniczką strajku i osobiście byłam usatysfakcjonowana działaniami posła. Nie spodziewałam się też takiego fragmentu od jednej z moich ulubionych gazet. Kontrowersyjna opinia nie była w artykule konieczna, sprawa i tak była głośna, więc artykułowi nie brakowało zasięgów – co więcej, niesprawiedliwy komentarz mógł zaszkodzić sprawie.

"Odyseja Pływacka" w Lubaczowie

Radostaw Kosak

str. 10

Streszczenie

Stowarzyszenie Lubaczowskie Centrum Inicjatyw Społecznych "Nasza Przyszłość" prowadzi projekt "Odyseja Pływacka", który ma na celu poprawę kondycji i zdrowia mieszkańców poprzez sport i integrację.

Geneza

Od 2 grudnia 2022 Lubaczowskie Centrum Inicjatyw Społecznych "Nasza Przyszłość" rozpoczęło realizację projektu "Odyseja Pływacka" sfinansowanego przez Miasto Lubaczów. Ponad 200 osób z Lubaczowa i okolic, korzysta z bezpłatnych zajęć pod okiem wykwalifikowanych instruktorów w ramach ww. projektu na terenie pływalni w Lubaczowie. Kwestią interesującą jest, czy działanie jest realne i ma wpływ na lokalną społeczność.

Stan faktyczny

Inicjatywa ma na celu poprawę kondycji i ogólnego stanu zdrowia mieszkańców poprzez sport i integrację. Tygodniowo ponad 200 osób z Lubaczowa i okolic korzysta z bezpłatnych zajęć pod okiem wykwalifikowanych instruktorów. Zajęcia są realizowane są na Pływalni Miejskiej Aquasfera i skierowane różnych grup społecznych oraz dostosowane do potrzeb każdej z nich. Stowarzyszenie Lubaczowskie Centrum Inicjatyw Społecznych "Nasza Przyszłość" jest wpisane w państwowych bazach danych Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), które również potwierdza, że w składzie zarządu stowarzyszenia jest osoba, która zasiada w jego zarządzie oraz podane są do tej osoby dane kontaktowe.

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatora

Jako, że jestem członkiem stowarzyszenia i sam biorę udział w jego pracach przy rozliczaniu danego projektu wiem, że te działania są realne i się odbywają oraz, że oba podmioty odpowiedzialne za realizację projektu go realizują.

Poszukiwany 25-latek zatrzymany za podejrzenie o zabójstwo. Sprawą zajęła się Prokuratura w Rzeszowie

Zuzanna Cieśla

str. 11

Streszczenie

25-letni Patryk M. podczas wspólnego picia alkoholu w jednym z mieszkań w Rzeszowie, zaatakował i zranił ostrym narzędziem 30-letniego mężczyznę. Zbiegł z miejsca zdarzenia, a dzień później został zatrzymany w mieszkaniu członka rodziny. Sąd zdecydował o tymczasowym aresztowaniu, a prokuratura przedstawiła mu zarzut usiłowania zabójstwa.

Geneza

10 grudnia po godzinie 22, dyżurny rzeszowskiej komendy otrzymał zgłoszenie, z którego wynikało, że w mieszkaniu przy ul. Wrzosowej, doszło do zranienia mężczyzny. Po przyjeździe policjanci ustalili, że podczas wspólnego picia alkoholu, doszło do sprzeczki między dwoma mężczyznami i kobietą. Jeden z nich ugodził niebezpiecznym narzędziem, a następnie zbiegł z miejsca zdarzenia. Poszkodowany 30-letni Rafał P. z raną kłutą trafił do szpitala.

Podejrzany został znaleziony dzień później w mieszkaniu członka swojej rodziny. Po zebraniu materiału dowodowego okazało się, że zatrzymany 25-latek był poszukiwany na podstawie nakazu doprowadzenia do zakładu karnego, wydanego przez Sąd Rejonowy w Nisku. Aktualnie sprawą zajmuje się Prokuratura Rejonowa w Rzeszowie.

Stan faktyczny

Szef rzeszowskiej prokuratury ujawnił, że do zdarzenia doszło na tle „miłosnego zawodu”. Mężczyźnie został przedstawiony zarzut usiłowania zabójstwa, za co grozi mu kara nie krótsza niż 8 lat, o czym możemy przeczytać na oficjalnej stronie Policji Podkarpackiej.

Informacja prawdziwa

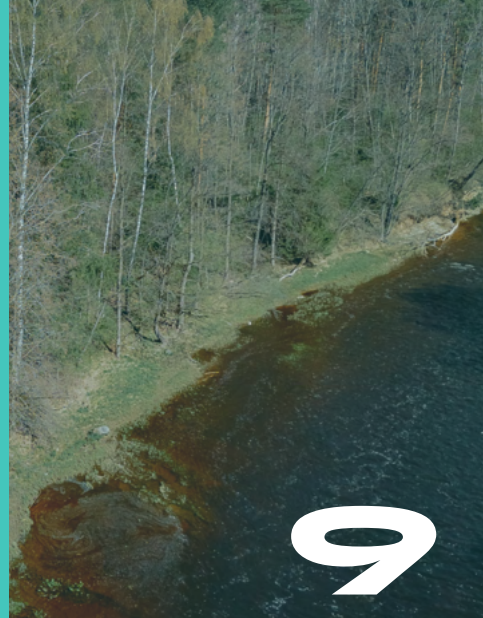
Komentarz weryfikatorki

Jako mieszkanka Rzeszowa cieszę się, że policja tak szybko zareagowała i zatrzymała podejrzanego. To bardzo ważne, aby informować o zdarzeniach w naszej lokalnej społeczności. Dzięki aktualnościom na oficjalnej stronie Policji Podkarpackiej, możemy z łatwością sprawdzić czy informacja jest prawdziwa. W tym przypadku została ona zweryfikowana i potwierdzona przez wiarygodne źródło.

Zanieczyszczenie rzeki

Hubert Chalimoniuk

str. 12

Streszczenie

W lokalnych mediach pojawiły się doniesienia o zanieczyszczeniu rzeki Biała. Informacje te wywołały zaniepokojenie wśród mieszkańców, którzy obawiają się negatywnego wpływu na środowisko naturalne i zdrowie ludzi.

Geneza

Rzeka Biała jest ważnym elementem lokalnego ekosystemu. W związku z tym, wszelkie informacje o jej zanieczyszczeniu budzą duże zainteresowanie i troskę mieszkańców. Lokalne media podały informacje, że rzeka została zanieczyszczona substancjami chemicznymi, co może stanowić zagrożenie dla fauny i flory wodnej, a także dla ludzi korzystających z niej w celach rekreacyjnych.

Stan faktyczny

Po dokładnej weryfikacji informacji, okazało się, że doniesienia o zanieczyszczeniu rzeki Biała są prawdziwe. Inspektorzy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska potwierdzili, że w wodzie rzeki stwierdzono obecność szkodliwych substancji chemicznych, takich jak oleje i detergenty. Badania przeprowadzone przez laboratoria potwierdziły obecność zanieczyszczeń na różnych odcinkach rzeki, zarówno w rejonach miejskich, jak i wiejskich.

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatora

Zanieczyszczenie rzeki Biała jest poważnym problemem środowiskowym, który wymaga uwagi i działań mających na celu ochronę wód i ich jakość. Jest to istotna informacja, która powinna być przekazywana mieszkańcom w sposób rzetelny i prawdziwy. Weryfikacja informacji z lokalnych mediów jest ważnym narzędziem w zwalczaniu dezinformacji i dbaniu o prawdziwość przekazywanych informacji. Mieszkańcy mają prawo do rzetelnych i sprawdzonych informacji, szczególnie w przypadku kwestii dotyczących zdrowia i środowiska naturalnego.

Miasto rozda za darmo 100 choinek. Pod jednym warunkiem

Artur Bobier

str. 13

Streszczenie

Artykuł mówi o akcji propagującej ekologię wśród mieszkańców Białegostoku. Polegać ma na zachęcie do wymiany i korzystania z naturalnych choinek zamiast tych z tworzywa sztucznego. Akcja odbyć się ma we wtorek 20 grudnia na Rynku Kościuszki w Białymstoku. Mieszkańcy mogą otrzymać naturalne drzewko na zasadzie wymiany, jeśli oddadzą swoją starą sztuczną choinkę. Na przyjęcie do domów Białostoczan czekać będzie łącznie 100 drzewek- świerki zwykle, srebrne oraz jodły kaukaskie. Organizatorzy zapewniają, że 90% procent tych drzew iglastych przyjmuje się potem na zewnątrz.

Geneza

Akcja „Choinka 2022” jest wydarzeniem organizowanym przez miasto Białystok. Jest motywowana promocją, ważnej w dzisiejszych czasach, ekologii. Popularne sztuczne choinki wykonane z tworzywa sztucznego są produkowane przy użyciu chemikaliów oraz rozkładają się aż 500 lat, co sprawia, że obecnie propaguje się odchodzenie od tego zamiennika tradycyjnego drzewka świątecznego z naturalnego drzewa. Mimo, że drzewka są żywe, to używanie ich nie jest bardziej nieekologiczne, gdyż zazwyczaj sadzi się tego typu rośliny specjalnie na ście-

cie na święta. Później również nadają się do ponownego zasadzenia. Powstał więc artykuł mający na celu poinformowanie mieszkańców miasta o tej możliwości. Autor zadbał o to żeby tytuł jak najłatwiej zwrócił uwagę czytelników.

Stan faktyczny

Kurier Poranny poinformował w nagłówku, że naturalne drzewo na choinkę mieszkańcy mogą otrzymać za darmo. Nagłówek artykułu nie mówi więc o akcji wymiany choinek, lecz o możliwości otrzymania takowej, zostawiając w nawiasie jedynie „haczyk”. Gdy kliknie się już w link odnoszący do całego artykułu, wyświetla się pełny tytuł, który nie zawiera już słów „za darmo”, lecz ciągle informuje, że „możesz dostać żywą choinkę”. Druga wersja jest już bliższa prawdzie. Ponieważ taką choinkę faktycznie dostaniemy, ale pod warunkiem oddania swojej sztucznej wersji.

Clickbait

Komentarz weryfikatora

Sama informacja o akcji „Choinka 2022” jest prawdziwa, lecz nagłówek artykułu może wprowadzać w błąd i jest w zasadzie clickbaitem, który przedstawia fakt w wygodny dla siebie sposób. Clickbait w zasadzie polega na wykorzystaniu słów „za darmo”, które są niezwykle nośne. Nie ma to jednak zgodności z prawdą, ponieważ wymiana jednej rzeczy na drugą nie jest darmowe, mimo iż nie jest to transakcja finansowa. Rzeczoną informację można traktować jako fake news jeśli sprawi, że czytelnik będzie oczekiwał otrzymania na Rynku Kościuszki darmowej choinki po przeczytaniu jedynie nagłówka. To, że jest to perfidny clickbait podkreśla to, że po wejściu w artykuł ukazuje się nam już inaczej zbudowany tytuł. Myślę że tekst w miarę konkretnie i zwięźle przekazuje informacje o akcji, mimo że nie jest w nim wyraźnie wspomniany organizator przedsięwzięcia (miasto Białystok). Zweryfikowanie informacji i zauważenie clickbait było niezwykle łatwe, choćby ze względu na bardzo typowy dla tego rodzaju fake newsów tytuł oraz to, że dokładniejsze informacje pojawiły się w artykule oraz na stronie miasta Białystok. Sam artykuł wywołał u mnie rozbawienie głównie ze względu na perfidną próbę zwrócenia uwagi informacją o tym, że można coś dostać za darmo. Warto również odnotować fakt, że treść artykułu jest żywcem przeklejona z informacji na stronie internetowej miasta.

"Czy w środku są złote sedesy?" Samorządy budują miejskie toalety w cenie domów

Michalina Ochrymiuk

str. 14

Streszczenie

Od kilku miesięcy niewielki budynek toalety miejskiej - wart 430 tys. złotych stoi nieczynny. Miał być otwarty już od października ale nie spełnia norm. Ludzie spekulują, że może w środku są "złote sedesy" albo "królewskie umywalki" oraz zastanawiają się, dlaczego obiekt nadal pozostaje zamknięty. Wykonawca miał do 15 grudnia usunąć wszelkie wady, ale na dzień 18 grudnia nadal nie wpłynął wniosek o odbiór toalety.

Geneza

W centrum Białegostoku przy Pałacu Branickich miały stanąć nowe toalety. Biorąc pod uwagę stosunkowo małą ilość toalet publicznych w mieście oraz atrakcyjność lokalizacji - było to dość wyczekiwane wydarzenie. Niestety otwarcie przedłuża się o kilka miesięcy co powoduje frustrację.

Stan faktyczny

Zależnie od źródeł faktyczna cena budowy toalety waha się pomiędzy 400tys a 430tys złotych. Na dzień 18 grudnia 2022 - budynek faktycznie nie został dopuszczony do użytku. Przyczyną zgodnie z artykułem jest niespełnianie przepisowych norm, nie są one jednak wyszczególnione - okazuje się, że problemem jest brak przedsiönka w toalecie. Warto też wspomnieć, że w momencie trwania kontrowersji Agnieszka Zabrocka - wiceszefowa departamentu komunikacji społecznej w białostockim magistracie wskazała, że wykonawca nie otrzymał zapłaty za wadliwie wykonaną toaletę publiczną.

Informacja prawdziwa

Dane zawarte w artykule można uznać za prawdziwe. Ani cena toalety ani podana data usunięcia wad nie odbiegają od innych źródeł. Jednakże artykuł napisany jest w mało obiektywny sposób. Emocjonalne wzmianki o 'spekulacjach' jakoby w środku miał być 'złote sedesy' albo 'królewskie umywalki', porównywanie ceny toalety do ceny mieszkania czy nawet domu oraz dodawanie niepotrzebnych określeń jak 'MAŁY budynek toalety' powoduje, iż kwota wydana na toaletę oraz dodatkowo przesunięcie daty jej otwarcia mają wywołać w czytelniku poczucie oburzenia.

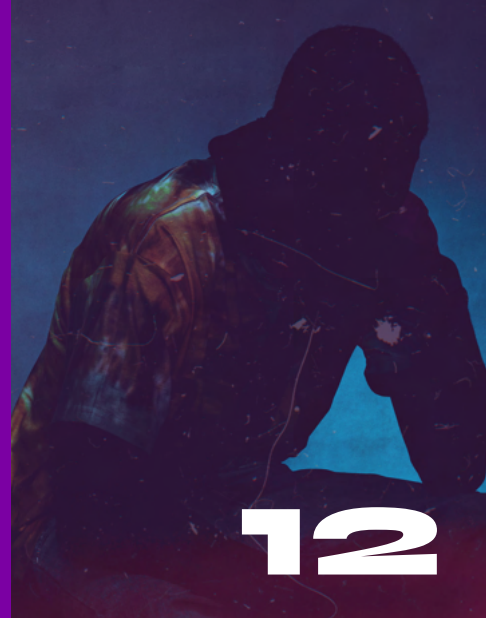
Komentarz weryfikatorki

W dzisiejszych czasach łatwo dać się 'nabrać na emocje'. Nawet jeśli suche dane zgadzają się z rzeczywistością, łatwo zmienić czy też niepotrzebnie podsyć naszą reakcję używając konkretnych sformułowań i porównań.

Fakty kontra teorie spiskowe - weryfikacja informacji związanych z „Obywatel GIE-ŻET” w Białymstoku

Filip Niedzielski

str. 15

Streszczenie

Ostatnio w mediach pojawiły się informacje dotyczące tajemniczej postaci znanej jako "Obywatel GIE-ŻET" w Białymstoku, który rzekomo miał rozwiązać zagadkę morderstwa sprzed lat. Czy te informacje są prawdziwe? Sprawdźmy bliżej.

Geneza

Informacje o "Obywatelu GIE-ŻET" pojawiły się na różnych lokalnych portalach internetowych i mediach społecznościowych, gdzie autor twierdzi, że jest to osoba, która odkryła tajemnicę związaną z niewyjaśnionym morderstwem w Białymstoku. Autor sugeruje istnienie spisku, który miał utrudniać wyjaśnienie sprawy oraz publikuje liczne dokumenty i zdjęcia, które rzekomo potwierdzają jego teorie.

Stan faktyczny

Po przeanalizowaniu dostępnych informacji, nie ma potwierdzenia istnienia osoby o pseudonimie "Obywatel GIE-ŻET" ani dowodów na to, że rozwiązał on rzekome morderstwo sprzed lat w Białymstoku. Informacje na ten temat pochodzą głównie z internetu, a nie zostały potwierdzone przez wiarygodne źródła ani organy ścigania.

Manipulacja

Po dokładnej analizie dostępnych informacji, nie ma jednak potwierdzenia istnienia osoby o pseudonimie "Obywatel GIE-ŻET" ani dowodów na to, że jego teorie są prawdziwe. Wiele z dokumentów i zdjęć publikowanych przez autora wydaje się być niezweryfikowanych i niepewnego pochodzenia. Brak również potwierdzenia ze strony wiarygodnych źródeł czy organów ścigania, co budzi wątpliwości co do prawdziwości prezentowanych informacji.

Komentarz weryfikatora

Weryfikacja informacji jest istotnym elementem w dobie szeroko dostępnych mediów społecznościowych i internetowych teorii spiskowych. W przypadku "Obywatela GIE-ŻET" w Białymstoku, brak potwierdzenia jego istnienia oraz niezweryfikowanych dowodów na prezentowane teorie wskazuje na konieczność zachowania ostrożności w ocenie takich informacji.

Zmanipulowany wpis na O2.pl dotyczący zdjęcia zegarka za 1,4 mln

Szymon Wnuk

13

str. 16

Streszczenie

5 grudnia na witrynie internetowej o2.pl ukazał się artykuł zatytułowany Wrzucił zdjęcie zegarka za 1,4 mln. W sieci się zagotowało autorstwa JKM.

Geneza

Politycy lokalni w Lublinie oraz internauci tłumnie zaczęli krytykować styl życia autora zdjęcia Marcina Koszyńskiego. Wskazywali również na konieczność opodatkowania dóbr luksusowych. Zdaniem ekonomisty Uniwersytetu Warszawskiego Michała Brzezińskiego Z takich wydatków na bezsensowne gadżety społeczeństwo nic nie ma, bogacą się głównie zagraniczni bogacze, a nasze dobra publiczne marnieją. Jednak w tym przypadku okazało się, że całe zamieszanie powstało na podstawie nieprawdziwych informacji. Prawdą jest, że zegarek nie należał do Koszyńskiego.

Stan faktyczny

Okazuje się, że wpis ten jest zmanipulowany i nieprawdziwy. Zegarek nie należał do Marcina Koszyńskiego, lokalnego przedsiębiorcy, a zdjęcie zostało wykonane podczas kameralnej wystawy zegarków Patek Philippe organizowanej w butik szwajcarskiej marki w Hotelu Europejskim w Warszawie przy ulicy Krakowskie Przedmieście 13, a nie w jego mieszkaniu w Lublinie.

Manipulacja

Komentarz weryfikatora

Zmanipulowana treść powoduje, że wpis nie jest wiarygodny i zawiera dane, które nie są zgodne z prawdą. Manipulowanie informacją i obrazem - wskazanie, że autor posta jest jednocześnie właścicielem czasomierza, stanowi kłamstwo i nie jest zgodne ze stanem rzeczywistym. Opisany przypadek stanowi przykład manipulacji w internetowej przestrzeni publicznej. Czytany tekst nie jest zgodny ze stanem faktycznym i wprowadza w błąd potencjalnego czytelnika. Weryfikacja nie jest łatwym zadaniem, gdyż do jej przeprowadzenia niezbędny jest dostęp do informacji na temat autora zdjęcia, obiektu znajdującego się na fotografii oraz okoliczności jej wykonania. Wymaga ona gruntownego zapoznania się z danymi powszechnie dostępnymi oraz umiejętności krytycznego postrzegania rzeczywistości. Był to proces żmudny, ale jednocześnie bardzo wartościowy i pouczający. Każde informacje zawarte w internecie należy rzetelnie sprawdzać!

Informacja prawdziwa, ale zdjęcia niewłaściwe

Mateusz Domarski

14

Streszczenie

W artykule „Kolejni amerykańscy żołnierze wylądowali na lotnisku w Jasionce” opublikowanym 6 lutego 2022 roku na stronie internetowej Kuriera Rzeszowskiego red. Martyna Cios informuje o lądowaniu wojskowego samolotu z amerykańskimi żołnierzami na pokładzie, które miało miejsce tego samego dnia w Jasionce k. Rzeszowa.

Geneza

Autorka tekstu nie relacjonuje wydarzenia, a jedynie przytacza informacje na jego temat zaczerpnięte z różnych źródeł, które chętnie cytuje. Tłumaczy także kontekst, stwierdzając, że wydarzenie ma związek z „agresywnymi działaniami Rosji”.

Stan faktyczny

Informacje podane w tekście pochodzą z wpisu opublikowanego na oficjalnym profilu Ministra Obrony Narodowej Mariusza Błaszczaka w serwisie społecznościowym Twitter. Artykuł okraszony jest fotografią przedstawiającą grupę umundurowanych osób idących po płycie lotniska (pryozdobionej hasłem „Amerykańscy żołnierze wylądowali w Jasionce”). W rzeczywistości jest to zdjęcie wykonane w oddalonym o 1170 km od Jasionki Weisbaden w Niemczech 2 dni przed opisywanym w artykule lądowa-

niem. (foto. 1) Oba wydarzenia są częścią tej samej misji i mają ze sobą ścisły związek, dbając jednak o precyzję i rzetelność, należy stwierdzić, że dopuszczono się tu manipulacji stosując mylący podpis do zdjęcia. Redaktorka Cios opiera swój tekst głównie na cytatach, które stano-

wią ok. 44,5% treści tekstu. Nie precyzuje również, że lądujący w Jasionce o 14:00 żołnierze, o których donosi minister, to w rzeczywistości, zgodnie z opisem DVIDS (agencji, będącej częścią Departamentu Obrony U.S.A.) „blisko 150-cio osobowy personel (...) specjalizujący się w łączności bojowej, kontroli ruchu lotniczego, transporcie ładunków i zarządzaniu lotniskiem”, będący dopiero grupą przygotowawczą, mającą za zadanie logistyczne zabezpieczenie misji żołnierzy, którzy, zgodnie z decyzją amerykańskiego rządu, trafią w niedalekiej przyszłości do południowo-wschodniej Polski. Autorka mimo stwierdzenia, że działania te mają związek z „agresywnymi działaniami Rosji” nie precyzuje o jakie działania chodzi, pomijając strategiczne położenie naszego regionu względem Ukrainy, wokół której od miesięcy Federacja Rosyjska koncentruje liczne wojska, eskalując tym samym napięcie na linii z Zachodnią Europą i zaniepokojonymi państwami Paktu Północnoatlantyckiego – sojuszu militarnego, w ramach którego podejmowane są powyższe działania.

**Informacja
prawdziwa**

Kontynuacja tekstu i opisywane zdjęcie na następnej stronie

str. 18

Kurier Rzeszowski:

„Kolejni amerykańscy żołnierze wylądowali na lotnisku w Jasionce”

źródło: U.S. Army Europe and Africa

Defense Visual Information Distribution Service:

„XVIII Airborne Corps Soldiers arrive in Wiesbaden in support of Partners and Allies in Europe”

WIESBADEN, HE, GERMANY

02.04.2022

Photo by Spc. Joshua Cowden

22nd Mobile Public Affairs Detachment

Komentarz weryfikatora

Tekst ma zatem charakter informacyjny i pozbawiony jest opinii autorki czy słownictwa nacechowanego emocjonalnie. Także cytowane przez nią wpisy i wypowiedzi są częścią przekazu medialnego polskiego rządu (wpis min. Błaszczaka) czy dyplomatycznej kurtuazji (podziękowania gen. Christophera Donahue'a skierowane do Polaków). Moim zdaniem jest jednak pozbawiony kunsztu dziennikarskiego oraz koniecznej momentami precyzji. Wszystkie te braki cechują się jednak niską szkodliwością społeczną, a sam przekaz medialny nie jest oparty na kłamstwie. Nie należy go zatem klasyfikować jako fake newsa.

Z pewnością powstał głównie w celach informacyjnych, a intencje autorki, przynajmniej na tyle, na ile można określić je po formie artykułu, wydają się być słuszne i pozbawione pokusy wywołania „medialnej burzy”.

Nowy dworzec w Lublinie i problem ze schodami

Otylia Kinga Kapala

str. 19

Streszczenie

Dworzec metropolitalny w Lublinie powstaje między ulicami Młyńską, Gazową oraz Dworcową. Prace przy jego budowie zaczęły się w styczniu 2021r. w pobliżu dworca PKP Lublin Główny. W czasie prac okazało się, że zaistniał problem. Ktoś nie przewidział, że w projekcie nie uwzględniono miejsca na mechanizm schodów ruchomych.

Geneza

Rozbieżność w dokumentacji branży konstrukcyjnej i architektonicznej, które wystąpiły na poziomie projektowania spowodowały błąd przy budowie. Zarząd dróg i mostów ogłosił przetarg na wykonanie tych prac. Sytuacja ta wiąże się z utrudnieniem prac przy budowie.

Stan faktyczny

Sprawa nie jest aż tak krytyczna lecz problem jest bagatelizowany poprzez mówienie że ta sprawa nie jest aż tak wielką wpadką podczas budowy.

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatorki

Informacje podawane przez portale (np. Lublin112) są informacjami prawdziwymi oraz nie ukrywają stanu faktycznego budowy.

Źródła:

1

str. 19

<https://chelm.naszemiasto.pl/krasnostawski-paw-obiektom-kontrowersji-ta-iluminacja-ma/ar/c1-8584543>

<https://www.facebook.com/krasnystawofficial/photos/a.301136466757453/1719045991633153/>

<https://forumdlazycia.wordpress.com/2019/12/26/boze-narodzenie-i-symbolika-pawich-pior/>

prof. S.Suchodolski. „Orzeł czy paw? Jeszcze o denarze Bolesława Chrobrego z napisem PRINCES POLONIE”, artykuł s. 5

<https://www.supertydzien.pl/artykul/12159,krasnystaw-swietlny-paw-obiektom-hejtu>

2

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063307627804>

<https://www.facebook.com/spottedlublinpl/>

3

<https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/toaleta-publiczna-w-bialymstoku-inwestycja-za->

<https://amp.tvn24.pl/bialystok/bialystok-w-poblizu-palacu-braniczkich-stanal-szalet-kosztowal-ponad-400-tysiecy-zlotych-6150639>

<https://www.bialystokonline.pl/w-parku-planty-stanal-szalet-miejski-za-400-tys-zl,artykul,132494,1,1.html>

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0fXj3FLU4xSbsAPMj96rXSXQb9JeFNHBXGafwnmh4mCjQ58pv2bGSzHdz537FJBVLI&id=100063494175693

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0fXj3FLU4xSbsAPMj96rXSXQb9JeFNHBXGafwnmh4mCjQ58pv2bGSzHdz537FJBVLI&id=100063494175693

4

<https://www.bialystokonline.pl/w-parku-planty-stanal-szalet-miejski-za-400-tys-zl,artykul,132494,1,1.html>

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=548055647320903&id=100063494175693

<https://miastobialystok.ezamawiajacy.pl/pn/miastobialystok/demand/notice/public/35819/details>

5

<https://rzeszow-news.pl/wegiel-po-preferencyjnych-cenach-juz-w-rzeszowie-miasto-roz poczyna-sprzedaz/>

<https://www.eska.pl/rzeszow/tani-wegiel-w-rzeszowie-trzeba-zglosic-zapotrzebowanie-do-31-pazdziernika-jakie-dane-wpisac-16-12-2022-aa-wfck-QCDG-BF4L.html>

<https://kurierrzeszowski.pl/2022/12/16/komunikat-urzedu-miasta-w-sprawie-preferencyjnego-zakupu-węgla-przez-uprawnionych-mieszkanców-rzeszowa-i-trzebowniska/>

<http://czytajrzeszow.pl/?id=28950&idd=4&poz=ml0>

6

str. 20

<https://fb.watch/j31Ddc4sl-/>

<https://debica24.eu/artykul/juz-jutro-observator/966532>

7

<https://elubaczow.com/2022/12/15/darmowe-zajecia-na-plywalni-miejskiej-aquasfera-zdjecia/>

<https://krs-pobierz.pl/lubaczowskie-centrum-inicjatyw-spoecznych-nasza-przyszlosc-i485832>

8

<https://podkarpacka.policja.gov.pl/rze/komendy-policji/kmp-rzeszow/wydarzenia/113286,Areszt-tymczasowy-dla-podejrzanego-o-usilowanie-zabojstwa.html>

<https://rzeszow-news.pl/usilowanie-zabojstwa-w-rzeszowie-25-latek-aresztowany-na-trzy-miesiace/>

9

<https://www.gios.gov.pl/pl/aktualnosci/631-zanieczyszczenie-rzeki-bialej-substancjami-ropopochodnymi>

<https://bielsko.mamnews.pl/na-sygnale/zanieczyszczenie-rzeki-w-bielsku-bialej>

10

<https://poranny.pl/bialystok-tegoroczna-odslona-miejskiej-akcji-edukacyjnoekologicznej-mozesz-dostac-zywa-choinke/ar/c1-17134947>

<https://www.bialystok.pl/pl/wiadomosci/aktualnosci/zapowiedz-akcji-choinka-2022.html>

<https://poranny.pl/wiadomosci/bialystok/2>

11

<https://polskieradio24.pl/5/1222/artykul/3089662,czy-w-srodku-sa-zlote-sedesy-samorzady-buduja-miejskie-toalety-w-cenie-domow>

<https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/toaleta-publiczna-w-bialymstoku-inwestycja-za-430-tys-zl-nie-spelnia-warunkow/582pw1b>

<https://www.tvp.info/63747211/bialystok-w-parku-planty-stanal-szalet-za-400-tys-zlotych>

<https://poranny.pl/bialystok-najslynniejsza-miejska-toaleta-za-ponad-400-tys-zl-ciagle-jest-zamknieta/ar/c1-17104663>

13

str. 21

<https://www.o2.pl/biznes/wrzucil-zdjecie-zegarka-za-1-4-mln-w-sieci-sie-zagotowalo-684140727706688a>

14

<https://www.dvidshub.net>

Lokalna polityka

str. 22

Str.	<i>Lokalna polityka</i>
24.	1. Żaneta Zawadzka
25.	2. Wiktoria Szczudło
27.	3. Bartosz Łapkowski
29.	4. Paweł Gawryluk
30.	5. Paweł Klimas
31.	6. Emilia Kinga Kamińska
32.	7. Krystian Gajewski
33.	8. Mateusz Brożbar
34.	9. Katarzyna Woźniak

Homo- seksualiści organizują targi dzieci

Żaneta Zawadzka

str. 23

Streszczenie

29 września 2022 roku odbyła się sesja Rady Miasta Świdnik VIII kadencji. Podczas sesji w związku z apelem radnych opozycyjnych Świdnik Wspólna Sprawa, by podręcznik do historii i terazniejszości, którego autorem jest prof. Wojciech Roszkowski nie został wprowadzony w miejskim liceum ogólnokształcącym, głos zabrał burmistrz miasta Waldemar Jakson. Burmistrz wyjaśnił, iż nie ma prawa do zakazania używania w szkołach konkretnego podręcznika, a także że jest to na ówczesny moment jedna z trzech dostępnych podręcznikowych opcji. Odpowiadając na kolejne zarzuty radnych wobec treści podręcznika prof. Roszkowskiego, wyjaśnił, iż jego zdaniem celem była obrona przed dystopijnym światem Aldousa Huxleya (autora powieści wydanej w 1932 r. pt. „Nowy wspaniały świat” – o świecie całkowicie pozbawiony emocji). Kontynuując swoją wypowiedź i nawiązując do surogacji, Pan Burmistrz wypowiedział słowa: „Homoseksualiści organizują targi dzieci, niedawno w Brukseli. (...) To są takie targi mające charakter obwoźny. I towarem na sprzedaż są dzieci, a kupcami bogaci homoseksualiści.”

Geneza

Waldemar Jakson pełni funkcję burmistrza miasta Świdnik od 1998 roku. W 2018 roku jednym z jego konkurentów w wyborach był Mariusz Wilk z ramienia Świdnik Wspólna Sprawa. W marcu 2019 roku Rada Powiatu przyjęła deklarację „Powiat Świdnicki wolny od ideologii LGBT”. Przeciwni przyjęciu deklaracji byli radni ze Świdnik Wspólna

Sprawa. Następnie kilkakrotnie próbowali uchylić stanowisko. Z apelem do burmistrza, aby publikacja „Historia i sprawiedliwość” prof. Roszkowskiego nie była wykorzystywana w świdnickich placówkach oświatowych zwrócił się Mariusz Wilk w imieniu radnych ze Świdnik Wspólna Sprawa.

Stan faktyczny

Cytat zawarty w tytule rzeczywiście padł, co potwierdza nagranie z sesji Rady Miasta (ok. 47 minuty). Co roku w Brukseli odbywa się wydarzenie organizacji Men Having Babies, które porusza temat surogacji i różne jego aspekty, w tym medyczne, prawne i finansowe. Podczas wydarzenia prezentują się również kliniki oraz agencje umożliwiające surogację.

Manipulacja

Cytat jest prawdziwy, jednak jego treść określam jako mylącą.

Komentarz weryfikatorki

Weryfikowanie newsów nie jest łatwym zadaniem - szczególnie zachowanie obiektywizmu i skupienie się tylko na faktach jest dużym wyzwaniem, ale w obecnych czasach to niezwykle potrzebna umiejętność. Z racji, iż jest to informacja dotycząca mojego rodzinnego miasta, zaciekało mnie, czy nie jest to próba manipulacji ze strony mediów i czy zdanie nie zostało wyrwane z kontekstu lub nie została zmieniona jego treść. Po raz pierwszy w życiu oglądałam nagranie z sesji Rady Miasta, co także było ciekawym doświadczeniem, dzięki temu wiem, że lokalne sprawy dotyczące polityki mogę sama sprawdzić u źródła.

Radni cofnęli przyznanie tytułu „Zasłużony dla Miasta Dębica” byłemu burmistrzowi. Wszystko przez skandaliczny wpis na Facebooku

Wiktoria Szczudło

2

Streszczenie

Daniel Dąbrowski został nominowany do tytułu „Zasłużony dla Miasta Dębica”, który otrzymał za prowadzenie Rodzinnego Domu Dziecka. Dnia 17 października br. 11 radnych poparło ten wniosek na spotkaniu Rady Młasta, a 10 nie, stwierdzając, że język używany przez Dąbrowskiego w debacie publicznej dyskwalifikuje go. Dziesięć dni później - 27 października - nominowany skomentował post dotyczący usuwania pomników armii czerwonej w Polsce. Komentarz ten sprawił, że 31 października została mu odebrana możliwość zdobycia tytułu.

Geneza

Daniel Dąbrowski jest osobą publiczną, dobrze znaną mieszkańcom Dębicy i okolic, który zastąpił głównie z pełnienia roli burmistrza tego miasta. On oraz jego żona - Rozalia Dąbrowska - stworzyli w swoim domu Rodzinny Dom Dziecka i za to Forum na Rzecz Dębicy Joanny Ożóg postanowił zgłosić ich do tytułu „Zasłużony dla Miasta Dębica”. Początkowo wniosek został zaakceptowany, jednak po skomentowaniu przez Dąbrowskiego postu dotyczącego usuwania pomników armii czerwonej na terenie Polski został on odebrany. Zdania na ten temat są podzielone, jedni (w tym radna Joanna Ożóg) bronią byłego prezydenta mówiąc, że wyrażał on tylko swoje zdanie, drudzy zgadzają się z tą decyzją (m.in. obecny burmistrz Dębicy - Mariusz Szewczyk) twierdząc, że Rada Miasta postąpiła słusznie.

Stan faktyczny

Danielowi Dąbrowskiemu nie przyznano tytułu nie przez wzgląd na jego opinie, tylko przez jego odpowiedź na komentarz niezgadającego się z nim internauty, która brzmiała:

“Sprzątaniem śmieci zajmowali się Niemcy. Palili nimi w piecu. Pomyśl czasem (jeśli potrafisz), gdzie byłbyś i twoi bliscy, gdyby nie Armia Radziecka”.

Komentarz został uznany za niestosowny. Nie odnosił się w żadnym stopniu do jego opinii na temat usuwania pomników armii radzieckiej z terenów Polski, którą wcześniej wyraził pod tym samym postem. Dlatego też mając na względzie tą wypowiedź Rada Miasta zmieniła swoją decyzję. Autorem artykułu jest redaktor naczelny „Gazety Codziennej Nowiny” - Arkadiusz Rogowski, który od lat pracuje jako dziennikarz. Nagłówek również zgadza się z treścią artykułu i mimo, że nie można znaleźć więcej materiałów na innych platformach, które by nie repostowały artykułu Rogowskiego, to zawiera on zdjęcie komentarza Daniela Dąbrowskiego, wraz z wyróżnieniem daty jego napisania oraz kontekst rozmowy, z której ów wypowiedź wynika. Autor w swoim artykule uwzględni wypowiedzi ważnych dla tej sprawy osobistości, które zawierają ich opinie odnoszące się do tej sytuacji, sam jednak przedstawia tylko fakty. Autorem artykułu jest redaktor naczelny „Gazety Codziennej Nowiny” - Arkadiusz Rogowski, który od lat pracuje jako dziennikarz. Nagłówek również zgadza się z treścią artykułu i mimo, że nie można znaleźć więcej materiałów na innych platformach, które by nie repostowały artykułu Rogowskiego, to zawiera on

[Kontynuacja na następnej stronie](#)

Komentarz weryfikatorki

Tytuł przyciągnął moją uwagę, a jego treść wywołała mieszane emocje. Najbardziej jednak zdziwił mnie fakt, że 2 z 3 komentarzy pod tym artykułem całkowicie pominęła jego kontekst i skupiła się na opinii, która nie była w nim krytykowana. Myślę jednak, że pokazuje to jak potrzebna jest wiedza dotycząca weryfikowania informacji i ‘pobranego’ spojrzenia na wiadomości, gdyż - mimo, iż jest ich niewiele - to ludzie wyrażający swoją opinię publicznie mają tendencję do nieskupiania się na faktycznej treści artykułu.

zdjęcie komentarza Daniela Dąbrowskiego, wraz z wyróżnieniem daty jego napisania oraz kontekst rozmowy, z której ów wypowiedź wynikała. Autor w swoim artykule uwzględni wypowiedzi ważnych dla tej sprawy osoby, które zawierają ich opinie odnoszące się do tej sytuacji, sam jednak przedstawia tylko fakty.

**Informacja
prawdziwa**

Marszałek z PiS nie udzieli patronatu dla III Marszu Równości w Rzeszowie

Bartosz Łapkowski

3

Streszczenie

Artykuł redakcji Rzeszów News informuje o odmowie udzielenia patronatu przez Marszałka Województwa Podkarpackiego na wydarzenie „III Marsz Równości w Rzeszowie”. Organizatorzy otrzymali negatywną odpowiedź od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w sierpniu 2022 roku. Artykuł zawiera także cytaty z wpisu opublikowanego na oficjalnym koncie Marsz Równości Rzeszów na Facebooku. Komentarz organizatora wydarzenia, Jakuba Gawrona, odnosi się do uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego o Podkarpaciu jako regionie utraconej tolerancji. Autorzy artykułu potwierdzają wiarygodność pisma na podstawie zdjęcia odpowiedzi z Urzędu Marszałkowskiego, które zawiera pieczętkę i podpis odpowiedniej osoby. III Marsz Równości w Rzeszowie odbył się 10 września, a data na piśmie z urzędu potwierdza, że organizatorzy starali się o patronaty wcześniej.

Geneza

W artykule redakcja Rzeszów News informuje o nieudzieleniu patronatu wydarzeniu „III Marsz Równości w Rzeszowie” przez Marszałka Województwa Podkarpackiego. Organizatorzy wydarzenia, otrzymali negatywną odpowiedź od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w dniu 11 sierpnia 2022 roku. W artykule znajdują się również cytaty z wpisu zamieszczonego na portalu Facebook na kocie Marsz Równości Rzeszów. W tekście znaleźć można również komentarz Jakuba Gawrona (organizatora wydarzenia) odnoszący się do uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego o Podkarpaciu jako regionie utraconej tolerancji zestawiając zapisy uchwały z rzeczywistością.

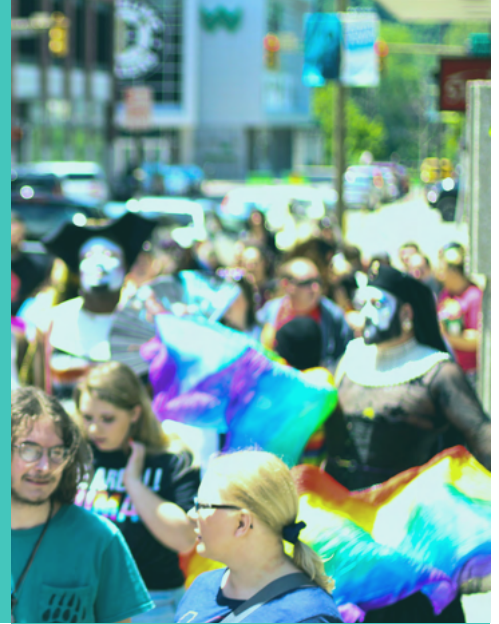
Stan faktyczny

W artykule autorzy powołują się na wpis facebookowy na oficjalnym koncie Marsz Równości Rzeszów. Do wspomnianego wpisu autorzy dołączyli zdjęcie odpowiedzi otrzymanej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, które zawiera:

- znak sprawy
- pieczętkę oraz podpis osoby zajmującej się sprawą - według Portalu Samorządu Województwa Podkarpackiego Pani Aneta Flis faktycznie pełni funkcję dyrektora Zarządu Kancelarii Województwa.
- dodatkowo na piśmie znajdują się elementy graficzne Marszałka Województwa Podkarpackiego oraz logo „Podkarpackie przestrzeń otwarta”, jednak nie należy traktować tego jako głównego argumentu do potwierdzenia wiarygodności pisma.

Należy również wspomnieć, że III Marsz Równości w Rzeszowie odbył się w dniu 10 września, tak więc naturalne jest, że organizatorzy zajęli się załatwianiem patronatów instytucjonalnych oraz medialnych wcześniej. Z tego powodu data na piśmie z Urzędu Marszałkowskiego - 8.08.2022, nie budzi żadnych wątpliwości, jeżeli chodzi o jej wiarygodność.

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatora

Analiza tekstu, którym się zajmowałem, była bardzo ciekawa. W moim regionie od dłuższego czasu toczą się dyskusje dotyczące równości i środowiska LGBT+. Zadanie to pozwoliło mi lepiej zrozumieć ten problem i popatrzeć na niego z różnych perspektyw. Cały artykuł uważam za rzetelny, jednak zabrakło mi w nim komentarza ze strony Marszałka Województwa Podkarpackiego. W tekście została przytoczona wypowiedź organizatora Marszu Równości, jednak brak w nim odpowiedzi ze strony przeciwnej poza przytoczeniem wysłanego przez Urząd pisma. Żadna inna opinia lub fakt jej odmowy, która w mojej ocenie mogłaby dodatkowo pomóc w zrozumieniu całej sytuacji, nie została przytoczona przez autora.

Uważam, że weryfikacja nie jest prostym zadaniem, jednak zdecydowanie niezwykle potrzebnym. Żyjemy w czasach, w których często napotykamy na naszej drodze fake-newsy. Powinniśmy sprawdzać, czy informacje, które przyswajamy są prawdziwe szczególnie jeżeli chcemy przekazać je dalej. Pomimo że rzetelna weryfikacja wymaga tego, aby poświęcić na nią trochę czasu, w trakcie samego procesu towarzyszyły mi bardzo pozytywne emocje, ponieważ czułem, że w jakimś stopniu odkrywam „prawdę” i przestaje być zakładnikiem różnych portali informacyjnych.

Obywatel Gie Țet: Białystok szykuje raj dla dziadków

Paweł Gawryluk

4

str. 28

Streszczenie

Informacja opublikowana w lokalnych mediach województwa podlaskiego dotyczy propozycji „Programu Polityki Senioralnej” przygotowanej przez władze Białegostoku. Autor artykułu poddaje analizie treść dokumentu i krytycznie ocenia jego zawartość, zarzucając urzędnikom miasta błędy i niekompetencję w opracowaniu i formatowaniu dokumentu.

Geneza

Dokument zawiera liczne błędy, takie jak nieodpowiednie linki, które prowadzą do urzędu miejskiego w Tychach, a także błędy w formatowaniu dokumentu, takie jak błędne wypunktowanie, interlinie czy kolory ramek w tabelkach. Autor sugeruje, że dokument został zapewne przygotowany w programie Word, jednak nie jest dostosowany do innych platform, na których jest przeglądany, co powoduje jego chaotyczny wygląd. Autor również zwraca uwagę na cel publikacji dokumentu i sugeruje, że zawiera ona retorykę wychwalającą działania władz Białegostoku, które są przedstawiane jako doskonałe i zgodne z dotychczasowymi praktykami. Autor zastanawia się, dlaczego dokument jest tak obszerny, skoro podsumowanie jego treści można zawrzeć w kilku zdaniach. Białostocka Rada Seniorów, która została powołana przez władze miasta i zastąpiła Miejską Radę Seniorów, jest powszechnie krytycznie oceniana za brak konsultacji i uwzględniania jej opinii.

Stan faktyczny

Na podstawie analizy przedstawionego artykułu można stwierdzić, że zawiera on opinię autora na temat propozycji „Programu Polityki Senioralnej” przygotowanej przez władze Białegostoku. Autor wyraża krytyczne zdanie na temat jakości opracowania dokumentu, zarzucając urzędnikom błędy i brak profesjonalizmu w jego formatowaniu. Jednakże, nie ma dostarczonych konkretnych dowodów ani odniesienia do oficjalnych źródeł, które potwierdzałyby te zarzuty. Informacja o linkach do urzędu miejskiego w Tychach w dokumentacji białostockiego programu nie jest potwierdzona żadnymi dowodami ani źródłami. Tyle informacji, ile można uzyskać z dokumentu, nie wydaje się być wystarczająco przekonujące, aby ocenić skuteczność programu. Ponadto, nie ma jednoznacznych dowodów na to, że Białostocka Rada Seniorów jest obiektywnym źródłem informacji na temat efektywności programu, ponieważ została powołana przez samorząd, którego działania są przedmiotem oceny.

Clickbait

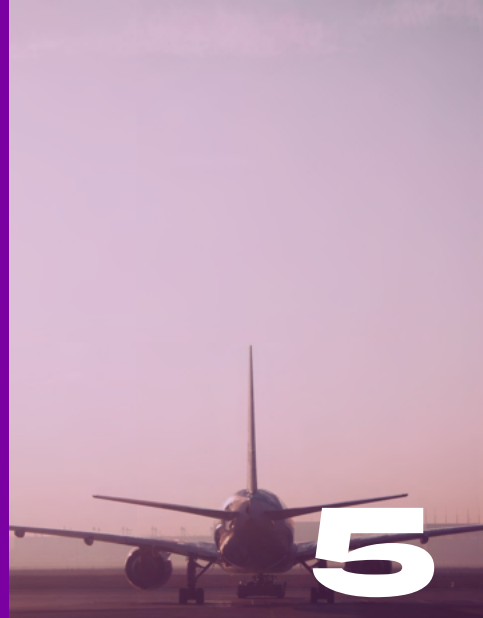
Komentarz weryfikatora

Warto również zauważyć, że informacje zawarte w artykule są sformułowane w sposób emocjonalny i subiektywny, co może wpływać na obiektywność oceny programu. Autor artykułu wyraża swoje negatywne opinie na temat dokumentu, sugerując braki w jego przygotowaniu, jednak nie ma wystarczających informacji, aby to potwierdzić. Stosuje również tytuł mylący, niekompatybilny z treścią artykułu. W związku z tym, na podstawie informacji zawartych w artykule, nie można jednoznacznie ocenić skuteczności „Programu Polityki Senioralnej” w Białymstoku. Nie ma wystarczających dowodów na to, czy program jest realizowany w sposób profesjonalny i skuteczny, ani czy Białostocka Rada Seniorów jest obiektywnym źródłem informacji na ten temat. Weryfikacja informacji w artykule wskazuje na potrzebę uzyskania bardziej obiektywnych i wiarygodnych danych, przed dokonaniem ostatecznej oceny efektywności programu.

Białystok. Dr Grzegorz Chocian: Lotnisko na Krywlanach to nielegalna inwestycja [ZDJĘCIA]

Paweł Klimas

str. 29

Streszczenie

Autorem powyższego nagłówka jest dziennikarz Kuriera Porannego Adam Jakuć. Tytuł odnosi się do artykułu z dnia 3.02.22, który został napisany w formie wywiadu z Dr Grzegorzem Chocianem. Treść nagłówka sugeruje, że udzielający wywiadu twierdzi o nielegalności planowanej inwestycji, co jest mylącą treścią (clickbait).

Wywiad poruszał zagadnienia związane z aktualnym stanem lotniska na Krywlanach, opinii gościa na temat zasadności inwestycji, jego obaw oraz analizach wykonanych m.in. przez firmę EKOTON sp. z o.o., którą reprezentuje. Wywiad kończył się opowieścią o realizowanych zleceniach firmy, konflikcie prawnym pomiędzy marszałkiem Jarosławem Dworzańskim, a EKOTON sp. z o.o. czy rzekomych atakach hakerskich na osobę Dr Chociana, których nie ma możliwości zweryfikowania.

Geneza

Problem braku lotniska nie jest obcy dla Białostoczan. Białystok jest jedynym miastem wojewódzkim bez lotniska zdolnego do obsługi ruchu pasażerskiego, często jest tematem poruszonym w przestrzeni publicznej i generuje on zarówno zwolenników jak i przeciwników. Autorzy tekstów wykorzystując clickbait wywołują większe emocje u czytelnika, manipulując informacją, by ten wyświetlił napisaną treść.

Stan faktyczny

We wspomnianym wywiadzie Dr Chocian wypowiada się sceptycznie o Lotnisku na Krywlanach w Białymstoku, krytykuje wybór lokalizacji, porównuje sytuację do przypadku zamku w Stobnicy, kreuje negatywny obraz inwestycji oraz podaje informacje, które są ciężkie do zweryfikowania, jednakże w wywiadzie nie padło wprost stwierdzenie o nielegalności inwestycji wypowiedziane przez gościa.

Manipulacja

Komentarz weryfikatora

Mimo nastawienia Dr Grzegorza Chociana względem omawianej inwestycji na Krywlanach, jego prywatnej opinii i porównania do innej z punktu widzenia statusu prawnego sytuacji zamku w Stobnicy, nie można stwierdzić, że w tekście padło stwierdzenie o nielegalności inwestycji co zostało zasugerowane w nagłówku tekstu. Tytuł od początku budził moje wątpliwości, ponieważ oskarżenie o nielegalności inwestycji jest bardzo poważne, a temat dyskusji jest na tyle publiczny, że ciężko byłoby ukryć nieprawidłowości prawne przed organami czy opinią publiczną.

Komu przeszkadza mural Konstytucja? Prezydent Białegostoku: jeżeli ktoś jest zdrajcą ojczyzny albo szpiegiem Putina

Emilia Kinga Kamińska

str. 30

Streszczenie

Na bloku komunalnym przy ulicy Pułaskiego 85 powstał mural z napisem „KONSTYTUCJA”. Oburzeni mieszkańcy twierdzą, że nikt nie konsultował z nimi tego pomysłu, a mural powstał w tajemnicy przed nimi. Niezadowoleni są również wydaniem przez miasto 12 tys. złotych na mural i jednocześnie ignorowanie wieloletnich próśb o remont budynku. W artykule podkreślono też mocne oburzenie mieszkańców słowami prezydenta Truskolaskiego: „Myślę, że on może przeszkadzać tylko w dwóch przypadkach: jeżeli ktoś jest zdrajcą ojczyzny albo szpiegiem Putina”.

Geneza

W 2019, w związku z akcją działaczy białostockiego KOD-u, prezydent ogłosił pomysł stworzenia muralu. W 2022 pomysł został zrealizowany. Mieszkańcom nie spodobało się, że na bloku, który jest zaniedbany, zamiast prac remontowych rozpoczęto tworzenie muralu. Sytuację szybko wykorzystali przeciwnicy prezydenta ogłaszając inwestycję jako 2 najgorszą decyzję w ostatnich latach jego rządów.

Stan faktyczny

Mural powstał na bloku w 100% należącym do miasta, więc jego stworzenie nie wymagało zgody mieszkańców. Rzeczywisty koszt muralu wyniósł 12300 zł. Prezydent Truskolaski wypowiedział słowa zawarte w tytule artykułu. W ciągu ostatnich lat przeprowadzono remonty, na naprawę i konserwację bloku w latach 2011-2020 wydano 72,5 tys. zł.

Clickbait

Komentarz weryfikatorki

Tytuł artykułu jest clickbaitem, aczkolwiek treści nie można nazwać fake newsem. Mimo, że użytych zostało wiele manipulacyjnych zwrotów, artykuł jest oparty na wypowiedziach mieszkańców bloku oraz wypowiedzi prezydenta Truskolaskiego, które możemy znaleźć w formie video. Informacje zawarte w artykule są prawdziwe, lecz zostały one przedstawione jedynie w sposób krytykujący prezydenta Białegostoku. Film, na którym opiera się artykuł jest stronniczy. Znajdziemy w nim również nieprawdziwe informacje (np. brak jakiegokolwiek remontu od 10 lat) oraz negatywne wypowiedzi mieszkańców.

Rzeszów spłaci zadłużenia gminy Głogów Małopolski za tereny przyłączone

Krystian Gajewski

str. 31

Streszczenie

Artykuł opowiada o problemie gminy Głogów Małopolski. Gmina owa zaciągnęła dług w wysokości 2 420 976 zł na budowę sali gimnastycznej. Przedstawiciel miasta Rzeszów zgodził się spłacić dług, w odróżnieniu od byłego, zmarłego prezydenta Tadeusza Ferenc. Burmistrz Głogowa Małopolskiego twierdził, że dług ciąży na mieszkańcach gminy.

Geneza

Gmina Głogów Małopolski podjęła się budowy hali sportowej w Pogwizdowie Nowym. Niestety nie miała wystarczających środków, więc musiała się zadłużyć. Środków na spłatę zadłużenia nie było, więc zwrócili się do Miasta Rzeszów o pomoc w spłacie zadłużenia. "W ten sposób kończymy sprawy majątkowe pomiędzy Głogowem Młp. i Rzeszowem dotyczące Miłocina i Pogwizdowa. Cieszę się, że wreszcie w Ratuszu jest przychylność i zrozumienie dla tego tematu. Tak powinno być od dawna" - dodaje Paweł Baj, burmistrz Głogowa Małopolskiego.

Stan faktyczny

Właściwie nie można znaleźć informacji o tym, czy Rzeszów spłacił zadłużenie Głogowa Małopolskiego, czy nie. Istnieją artykuły o deklaracji, aczkolwiek ciężko stwierdzić, czy ten dług spłacono, czy nie.

Informacja fałszywa

Komentarz weryfikatora

Treść artykułu może być pewnego rodzaju mylącą treścią w artykule stwierdzono że miasto Rzeszów spłaci zadłużenie gminy Głogów Małopolski aczkolwiek dalej nie ma żadnych informacji o tym czy miasto to wyrównało dług gminy, czy nie. Moje odczucia związane z analizą są pozytywne jest to część pracy socjologa. Czy ten tekst był w pewien sposób spójny? Wiele zależy od tego kto pisze w jaki sposób jest redagowany. Weryfikacja łatwym zadaniem? Weryfikacja jest łatwym zadaniem dla osób które pobieżnie ją robią, a dogłębna analiza jest mimo wszystko czasochłonna i trudna. Emocje towarzyszące mi w trakcie weryfikacji były pozytywne.

Złota Setka Gmin Podkarpacia. Kreatorem Kapitału Społecznego została gmina Przeworsk

Mateusz Brożbar

str. 32

Streszczenie

Ranking "Złota Setka Gmin Podkarpacia" to coroczne zestawienie, które ma na celu wyróżnienie najlepszych gmin w regionie pod względem ich działań i inicjatyw w różnych kategoriach, takich jak infrastruktura, ochrona środowiska czy kapitał społeczny. W 2022 roku nagroda w kategorii "Kreator Kapitału Społecznego" trafiła do gminy Przeworsk, co spotkało się z pozytywnym odbiorem mieszkańców i lokalnych polityków.

Geneza

Jednak, jak zawsze w przypadku takich rankingów, warto dokładnie przyjrzeć się kryteriom oceny i stanowi faktycznemu. W artykule na stronie Nowiny24 z 6 kwietnia 2022 roku czytamy, że kreatorem kapitału społecznego w gminie Przeworsk stał się Wójt Daniel Krawiec, który przeprowadził szereg działań mających na celu zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i polityczne gminy. Wśród nich wymieniane są m.in. cykliczne spotkania z mieszkańcami, kampanie edukacyjne czy organizowanie imprez kulturalnych.

Stan faktyczny

Jednak, jak sugeruje tytuł artykułu, trzeba zachować czujność wobec manipulacji i fałszywych informacji, które mogą pojawiać się w mediach. W tym przypadku, warto zauważyć, że artykuł na stronie gminy Przeworsk (przeworsk.um.gov.pl) jest bardzo krótki i składa się tylko z jednego zdania, które potwierdza fakt zdobycia nagrody w kategorii "Kreator Kapitału Społecznego". Nie ma tam żadnych szczegółów ani informacji o kryteriach oceny.

Manipulacja

Nie znaleziono również żadnych niezależnych źródeł potwierdzających, że gmina Przeworsk rzeczywiście zasłużyła na tę nagrodę. Co więcej, warto zwrócić uwagę na fakt, że organizatorem rankingu jest gazeta "Nowiny", co może budzić pewne wątpliwości co do jego obiektywności i niezależności.

Komentarz weryfikatora

Podsumowując, zdobycie nagrody przez gminę Przeworsk w kategorii "Kreator Kapitału Społecznego" z pewnością jest pozytywnym sygnałem dla mieszkańców i władz tej gminy. Jednakże, jak w każdym przypadku, należy zachować zdrowy rozsądek i dokładnie sprawdzić informacje przed ich dalszym rozpowszechnianiem.

Fabryka mas bitumicznych w Garwolinie? Ostrzega informator GarwolinOnline24 z Urzędu Miasta Garwolin!

Katarzyna Woźniak

Streszczenie

Autor posta informuje czytelnika o prawdopodobnym rozpoczęciu budowy fabryki mas bitumicznych w Garwolinie. Powołuje się na ostrzeżenie informatora portalu GarwolinOnline24 z Urzędu Miasta Garwolin. Przedstawia zagrożenia związane z podjęciem budowy takiej fabryki oraz jej negatywnym wpływie na środowisko oraz komfort życia osób zamieszkujących jej okolice.

Geneza

Informacje wskazują na faktyczne zakupienie i pozytywne decyzje jednak nie o budowie fabryki mas bitumicznych i nie w miejscowości Garwolin tak jak napisane zostało w poście. W decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych z dnia 23.06.2021 napisano: „Planowane przedsięwzięcie polegać będzie na wybudowaniu i uruchomieniu zmodernizowanej przenośnej instalacji do produkcji mas bitumicznych o wydajności 180 Mg/h wraz z całą infrastrukturą towarzyszącą na terenie działki o nr ew. 67/9, obręb Sulbiny, gm. Garwolin”. Zatem nieprawdą jest, że będzie to fabryka mas bitumicznych. Nieprawdą jest również to, że miałyby się ona znajdować w Garwolinie.

Stan faktyczny

Masy bitumiczne to specjalne mieszanki składające się z kruszywa mineralnego, takiego jak np. żwir lub kruszywo kamienne, oraz bitumu. Bitum jest substancją pochodzenia ropopochodnego, która jest stosowana jako lepiszcze, aby połączyć kruszywo mineralne i umożliwić tworzenie spójnej masy. Masy bitumiczne są szeroko stosowane w

budownictwie jako materiał do budowy dróg i autostrad, a także jako warstwa izolacyjna i uszczelniająca dachów i fundamentów budynków. Są one cenione za swoje właściwości, takie jak odporność na ścieranie, trwałość i niezawodność, a także zdolność do zapewniania wysokiej jakości powierzchni jezdnej.

Grupa PBI (Polska Bitum S.A.) to polska firma z branży budowlanej specjalizująca się w produkcji mieszanek bitumicznych i asfaltów. Jest to jedna z największych firm tego typu w Polsce i jednocześnie jedno z najważniejszych przedsiębiorstw w tej branży w Europie Środkowej. Grupa PBI oferuje szeroką gamę produktów, takich jak mieszanki asfaltowe, emulsje bitumiczne, a także produkty specjalistyczne, takie jak masy zimnowodne. Firma posiada sieć sprzedaży na terenie całej Polski i jest znana ze swojego wysokiej jakości sprzętu produkcyjnego i profesjonalnej obsługi klienta.

Manipulacja

Według mnie została zastosowana tutaj metoda cherry picking – zostały wybrane informacje, które wzbudzą szybką, negatywną reakcję w społeczeństwie. Zdecydowanie jest to dezinformacja, która może wprowadzić w błąd.

str. 34

GarwolinOnline24
3 października 2022 · 🌐

#Garwolin Fabryka mas bitumicznych w Garwolinie!? Ostrzeżenie informator GarwolinOnline24 z Urzędu Miasta Garwolin!

Grupa PBI mająca siedzibę w Sandomierzu (grupapbi.eu) według uzyskanych przez nas informacji zakupiła działkę nr 1166/1 gdzie ma zostać wybudowana Fabryka Mas Bitumicznych.

3 października w poniedziałek ma odbyć się sesja rady miasta, na której będzie omawiana takowa inwestycja.

"Fabryka Raka" takie są opinie mieszkańców innych regionów Polski, gdzie planowano podobne przedsięwzięcie!

Działalność zakładów produkujących masy bitumiczne zawsze związana jest z dużym zagrożeniem. Problem dotyczy jednakowo procesów spalania, przy których uwalniają się zanieczyszczenia doprowadzające do tak zwanych kwaśnych deszczy, ale przede wszystkim związany jest z substancjami wykorzystywanymi do produkcji asfaltu.

Jakie są zagrożenia związane z produkcją mas bitumicznych?

Proces wytwarzania mas bitumicznych jest złożony i wieloetapowy, a w jego trakcie mogą się pojawiać różne potencjalne zagrożenia oraz czynniki wpływające na stan środowiska naturalnego, a także poziom uciążliwości odczuwany przez osoby, które znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie wytwórni. Produkcja mas wymaga odpowiedniego wysuszenia oraz podgrzania kruszywa. Następnie jest ono rozdzielane na frakcje, po czym dozowane do otaczarki, gdzie łączy się gorące kruszywo z wypełniaczem i dodatkami, a także rozgrzaną masą asfaltową. Wymieszany materiał jest przekazywany do zbiornika buforowego, następnie odbierany. Uciążliwości związane z produkcją mas bitumicznych to emitowany hałas, wynikający z konieczności obsługi kruszywa, zapylenie powstające podczas jego przesiewania, a także powstające gazy i dymy asfaltowe. Każda wytwórnia mas bitumicznych we wszystkich fazach przetwarzania surowców i gotowego materiału stosuje technologie, które eliminują możliwe ryzyko lub znacznie zmniejszają jego poziom. Wykorzystywane są zwykle urządzenia filtrujące, które zmniejszają ilość powstających pyłów i emisję gazów do poziomów stężeń określonych w przepisach.

Wpływ na środowisko a produkcja mas bitumicznych?

W związku z potencjalnym oddziaływaniem wytwórni mas bitumicznych na środowisko naturalne ich budowa i funkcjonowanie wymagają przestrzegania wielu przepisów. Jednym z podstawowych dokumentów jest przygotowanie raportu oddziaływania na środowisko, niezbędnego przy pozyskiwaniu pozwolenia na budowę, będącego podstawą do wydania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych inwestycji. Podczas eksploatacji zakładu najważniejsze jest przestrzeganie Prawa ochrony środowiska oraz zapisów decyzji środowiskowej zawierającej ustalone przez odpowiedni organ limity emisyjne i Rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Przykładem firmy, która przywiązuje duże znaczenie do kwestii środowiskowych jest wytwórnia mas bitumicznych Degamek, specjalizująca się w produkcji asfaltu na zimno.

*Na zdjęciu w #komentarzu oznaczono kolorem żółtym działkę gdzie takowa fabryka miałaby powstać.

FABRYKA MAS BITUMICZNYCH W GARWOLINIE!?

GarwolinOnline24

Wyslij wiadomość

👍👎 3

1 komentarz 6 udostępnień

Lubię to!

Komentarz

Udostępnij

Komentarz weryfikatorki

Wykorzystane w temacie postu znaki interpunkcyjne w postaci wykrzyknika bezpośrednio za znakiem zapytania wskazuje na zdumienie, postrach lub oburzenie. Według mnie celowo użyte aby jeszcze bardziej podkreślić swoje oburzenie i podbić oburzenie odbiorców. Cały post jest raczej mało rzetelny. Powołanie się na 'informatora portalu GarwolinOnline24 z Urzędu Miasta Garwolin' nie musi być wiarygodnym źródłem informacji nawet pomimo sprawanego stanowiska w samym Urzędzie Miasta.

Źródła:

1

str. 35

<https://www.dziennikwschodni.pl/swidnik/na-sesji-w-swidniku-o-sztucznej-macicy-syntetycznej-spermie-i-homoseksualistach-kupujacych-dzieci-na-targu,n,1000314676.html>

<https://wydarzenia.interia.pl/lubelskie/news-burmistrz-swidnika-homoseksualisci-organizuja-targi-dzieci,nld,6328474>

<https://www.swidnik.pl/transmisja-z-sesji-rm-48/>

[Wykaz podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego do kształcenia ogólnego \(men.gov.pl\)](https://www.men.gov.pl/wykaz-podrecznikow-dopuszczonych-do-uzyciu-szkolnego-do-ksztalcenia-ogolnego)

<https://menhavingbabies.org/surrogacy-seminars/brussels/>

2

<https://nowiny24.pl/radni-cofneli-przyznanie-tytulu-zasluzony-dla-miasta-debica-bylemu-burmistrzowi-wszystko-przez-skandaliczny-wpis-na-facebooku/ar/c1-17018449>

3

<https://www.facebook.com/marsz.rownosci.rzeszow/>

<https://podkarpackie.pl/index.php/kontakt/departamenty/kancelaria-zarzadu>

<https://bip.podkarpackie.pl/attachments/article/4617/140.pdf>

<https://bip.podkarpackie.pl/attachments/article/5685/662.pdf>

<https://tvn24.pl/polska/rzeszow-marsz-rownosci-przeszedl-ulicami-miasta-trzecia-edycja-swieta-osob-lgbt-6106279>

4

<https://ddb24.pl/artykul/obywatel-gie-zet-bialystok/1380548>

<https://bikerbialystok.pl/regulamin/>

5

<https://poranny.pl/bialystok-dr-grzegorz-chocian-lotnisko-na-krywlanach-to-nielegalna-inwestycja-zdjecia/ar/c3-16026891>

6

<https://poranny.pl/komu-przeszkadza-mural-konstytucja-prezydent-bialejostoku-jezeli-ktos-jest-zdrajca-ojczyzny-albo-spiegiem-putina-zobacz-wideo/ar/c9-16999099>

<https://bialystok.tvp.pl/64184021/27102022>

<https://tvn24.pl/bialystok/bialystok-mieli-odslonic-mural-z-napisem-konstytucja-prezydent-chce-go-jednak-wczesniej-za-bezpieczyc-6170688>

<http://gospodarkapodkarpacka.pl/news/view/44110/rzeszow-splaci-zadluzenia-gminy-glogow-malopolski-za-tereny-przylaczone>

<https://www.glogow-mlp.pl/aktualnosci/109-inne/1955-rzeszow-zwroci-naszej-gminie-czesc-pieniedzy>

<https://rzeszow.naszemiasto.pl/jest-porozumienie-miedzy-rzeszowem-i-glogowem-malopolskim-w/ar/c3-8221889>

<http://gospodarkapodkarpacka.pl/news/view/44110/rzeszow-splaci-zadluzenia-gminy-glogow-malopolski-za-tereny-przylaczone>

<https://nowiny24.pl>

przeworsk.um.gov.pl

<https://www.facebook.com/www.GarwolinOnline24.pl/posts/pfbid0MiX1Z84GahgadYUWkbKAmH9eQuPSVRcARcbAtCJFW-RVQ5adFNs9F8Nu6u7utKS3nl>

<https://www.garwolin-gmina.pl/?s=Decyzja+o+%C5%9Brodowiskowych+uwarunkowaniach+bitumicznych>

<https://garwolin.e-mapa.net/>

<https://samorzad.gov.pl/>

Ponadlokalna polityka

str. 37

Str.	<i>Ponadlokalna polityka</i>
39.	1. Zuzanna Litwinko
40.	2. Maja Królak
41.	3. Daniel Lach
42.	4. Piotr Krawczyk
43.	5. Piotr Gawrycki
44.	6. Anna Drajewicz

Rolnicy z AgroUnii wysypali obornik przed Podlaskim Urzędem Wojewódzkim

Zuzanna Litwinko

str. 38

Streszczenie

17 grudnia 2020 roku 40 podlaskich działaczy z ogólnopolskiego ruchu społecznego AgroUnia zorganizowało protest rolników przed Podlaskim Urzędem Wojewódzkim. W ramach protestu rolnicy wysypali przed siedzibą wojewody obornik. Przywieźli również ziemniaki, jajka oraz skórę z dzika. Powodem strajku gospodarzy było ich niezadowolenie z sytuacji na rynku trzody chlewnej związanej z Afrykańskim Pomorem Świń, niskimi cenami skupu trzody chlewnej, drobiu, ziemniaków i innych produktów wytwarzanych w rolniczym sektorze gospodarki. Na rozmowy do protestujących wyszedł wojewoda podlaski — Bohdan Paszkowski.

Geneza

18 października 2020 roku na oficjalnym koncju AgroUnii na Facebooku opublikowano posty, które informują o akcji #PoznajSwojegoPosła. W jej ramach działacze AgroUnii z całej Polski zaczęli wysypywać obornik przed domami posłów PiS. Przyczyną tej akcji było przegłosowanie przez Sejm i Senat nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt, dotyczącej tzw. „Piątki dla zwierząt” mimo sprzeciwu polskich rolników.

Stan faktyczny

Działacze AgroUnii organizowali protesty nie tylko na terenie województwa podlaskiego, ale w całej Polsce. Na dzień 17 grudnia 2020 roku oburzenie rolników miało swoje uzasadnienie, ponieważ według statystyk Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących cen skupu produktów rolnych w grudniu 2020 roku cena żywca wieprzowego (3,95 zł za kg) spadła zarówno w skali miesiąca (o 5,5%), jak i w skali roku (o 36,8%).

Informacja prawdziwa

Przedstawione informacje są prawdziwe, istnieją źródła internetowe oraz przykłady ze świata, które potwierdzają stanowisko władz miasta.

Komentarz weryfikatorki

Zaciekawił mnie nagłówek artykułu, który brzmi bardziej jak clickbait, niż prawdziwe zdarzenie. Zaistniała sytuacja okazała się być prawdziwa, co może szokować, jednak biorąc pod uwagę sytuację polskich rolników, zdziwienie jest znacznie mniejsze. Tekst jest bardzo łatwy w odbiorze, jednak nie jest kompletny. Brakuje w nim źródeł, które pokazywałyby faktyczne statystyki liczbowe dotyczące zmian cen skupu produktów wymienionych w artykule w skali roku.

Tweet Michała Kołodziejczaka (lider Agrounii), w którym wypowiada się na temat policjantów

Maja Królak

str. 39

Streszczenie

1 grudnia członkowie Agrounii zorganizowali konferencję prasową przed Urzędem Wojewódzkim w Lublinie. Dotyczyła ona cen zboża. Następnie udali się na rozmowę z wojewodą (Lech Sprawka) po której powiedzieli, że nie opuszczą urzędu, póki sprawa nie zostanie rozwiązana.

Geneza

W wyniku wojny w Ukrainie zboże jest eksportowane przez teren Unii Europejskiej do Afryki i na Bliski Wschód. Wcześniej odbywało się to drogą morską. Członkowie Agrounii uważają, że ziarno nie tylko jest transportowane przez teren Polski, ale i trafia na polski rynek. Agrounia twierdzi, że spowodowało to gwałtowny spadek ceny zboża, przez co część rolników może odnotowywać wysokie straty.

Stan faktyczny

Nie ma informacji na temat tego jacy policjanci byli zaangażowani w sprawę przesłuchiwania protestujących.

Manipulacja

Komentarz weryfikatorki

Interwencja policji 1 grudnia podczas protestów członków Agrounii rzeczywiście miała miejsce. Część osób wyszła pod eskortą policji, pozostali zostali wyniesieni przez policjantów. Jednak stwierdzenie Michała Kołodziejczaka na temat tego, że byli to policjanci, którzy na co dzień zajmują się morderstwami i gwałtami jest nieprawdziwa. Jest to manipulacja. Autor przekształca to co się wydarzyło tak aby pasowało do jego narracji. Niesie również duży ładunek emocjonalny.

Ważą się losy dyrektora białskiego szpitala. Marszałek chce go zwolnić

Daniel Lach

str. 40

Streszczenie

Strata finansowa Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Białej Podlaskiej w III kwartale tego roku, jest na poziomie 10 mln 285 tys. zł, a ujemny wynik finansowy ze sprzedaży usług medycznych to 15 mln 773 tys. zł. Marszałek województwa lubelskiego stracił zaufanie do dyrektora Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Białej Podlaskiej - Adama Chodzińskiego. Wynika to ze znacznego pogorszenia sytuacji finansowej szpitala. Wynika to także z tego, że - jak zaznacza marszałek - dyrektor Chodziński nie zrealizował założeń „Lubelskiej Pełnoprofilowej Ochrony Zdrowia”. Został stworzony wniosek na wyrażenie zgody na jego odwołanie.

Geneza

Artykuł ukazał się 8 grudnia 2022 roku. Opiswane zdarzenie rozpoczęło się w czasie gdy okazało się, że strata finansowa szpitala w III kwartale tego roku, jest na poziomie 10 mln 285 tys. zł, a ujemny wynik finansowy ze sprzedaży usług medycznych to 15 mln 773 tys. zł. Ponadto jak zaznacza marszałek - dyrektor Chodziński nie zrealizował założeń „Lubelskiej Pełnoprofilowej Ochrony Zdrowia”. Stworzono wniosek na wyrażenie zgody na odwołanie obecnego dyrektora szpitala.

Stan faktyczny

Marszałek województwa lubelskiego chce zwolnić Adama Chodzińskiego ze stanowiska dyrektora białskiego szpitala z uwagi na ogromne straty szpitala. Na stronie bp24.pl także został opublikowany artykuł na temat odwołania Adama Chodzińskiego ze stanowiska Dyrektora Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Białej Podlaskiej.

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatorki

Treść artykułu jest prawdziwa. Jest to profesjonalnie napisany artykuł. Tekst zawiera konkretne dane. Nie zawiera natomiast zmanipulowanych, kłamliwych treści.

W biurze komendanta głównego policji za 3 miliony odpalił się granatnik. To tu doszło do wybuchu [ZDJĘCIA]

Piotr Krawczyk

str. 41

Streszczenie

Komendant główny policji Jarosław Szymczyk rankiem dnia 14.12.2022r. w niekontrolowany sposób wystrzelił nabój granatnika w swoim biurze. Trafił on do szpitala wraz z innym pracownikiem biura. Eksplozja uszkodziła komendę na 3 kondygnacjach. Szymczyk jako swoją wersję zdarzeń podaje nieszczęśliwy wypadek przy ich przenoszeniu. Prokuratura krajowa zajmie się sprawą eksplozji jak i sposobu przewiezienia granatników przez granicę Polską jak i zgodności procedury policji z prawem.

Geneza

Jarosław Szymczyk piastujący posadę komendanta głównego Policji od 2016 roku, w dniu 11 i 12 grudnia 2022r. miał znajdować się na wizycie na Ukrainie podczas której odbywał spotkania z kierownictwem ukraińskiej policji. Właśnie wtedy miał otrzymać w ramach prezentu granatnik. Jarosław Szymczyk bez zezwolenia przewiózł przez Polską granicę granatniki, które jak twierdził miały być zużyte i stanowić miały jedynie eksponat. Według jego zeznań do eksplozji miało dojść podczas przenoszenia granatników w jego biurze. Z wczesnych ustaleń wynika jednak, że aby do wspomnianej eksplozji doszło musiała zostać przełączona blokada. Stawia się on w roli poszkodowanego, niebędącego w stanie oszacować czy broń była załadowana.

Stan faktyczny

Artykuł portalu Super Express jest zgodny z faktycznym stanem rzeczy. Zawiera zeznania osób trzecich, m.in. senatora Krzysztofa Brejzy. Nie zawiera on żadnych technik manipulacyjnych, ma na celu jedynie ukazanie stanu faktycznego. Zawarte jest w nim także badanie opinii Polaków na temat pozostania Jarosława Szymczyka na stanowisku komendanta głównego Policji przeprowadzone przez United Surveys dla portalu Wirtualna Polska. Zawarta w tytule kwota też nie wydają się być nacechowana negatywnie, już w 2016 roku portal Rzeczypospolita podawał wyliczenia dotyczące remontu siedziby komendy głównej policji: „Szczegółowe wyliczenie jakie z Komendy Głównej Policji uzyskała „Rzeczypospolita” wskazuje, że remont pochłonął łącznie 3 mln 176 tys. zł. - w tym pierwsze piętro na którym są pomieszczenia do dyspozycji szefa policji - 2 mln 708 tys. zł. Z kolei na remont pomieszczeń na drugim piętrze - gdzie gabinet ma m.in. zastępca komendanta głównego ds. logistyki - wydano mniej, bo 467 tys. zł.”

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatorki

Artykuł portalu Super Express jest zgodny ze stanem faktycznym, jednak jest on bardzo skrócony i nie zawiera wielu ważnych elementów. Jego przeczytanie nie daje czytelnikowi poczucia dogłębnego poznania problemu i niejako zmusza do zapoznania się z innymi publikacjami, jakimi jest między innymi artykuł TVN24, który zawiera więcej informacji jak i zeznania samego komendanta.

Polski MSZ wyrzuca konsul Białorusi w Białymstoku i konsula Białorusi w Warszawie

Piotr Gawrycki

5

str. 42

Streszczenie

Artykuł podaje informacje o odpowiedzi polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych na wydalenie polskiego dyplomaty przez białoruski MSZ 9 marca 2021 z Konsulatu Generalnego w Brześciu. Polska odebrała to wydarzenie jako nieuzasadniona prowokacja, więc dnia następnego odpowiedziała tym samym, wydalając dwóch białoruskich dyplomatów z konsulatów w Warszawie i Białymstoku.

Geneza

W roku 2021 na granicy polsko-białoruskiej nastąpił kryzys migracyjny, który wywołany został reakcją władz białoruskich na działania Polski na rzecz wsparcia opozycji białoruskiej. Wydarzenia te doprowadziły do wyraźnego pogorszenia się relacji Warszawy z Mińskiem. Artykuł opowiada o wydarzeniach z 12 marca 2021, kiedy to poinformowano o wydaleniu dwóch białoruskich dyplomatów z konsulatów w Warszawie i Białymstoku. Zaistnienie problemu wiązało się z poważnym osłabieniem stosunków dyplomatycznych na relacji Polska-Białoruś.

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatora

Artykuł umieszczony na portalu Wspolczesna.pl jest krótkim tekstem informującym o danym wydarzeniu. Sama treść artykułu jest niesamowicie krótka, wystarczająca żeby dowiedzieć się o co chodzi, jednakże nie ma w nim żadnej wzmianki na temat genezy problemu, czy nawet wymienienia wydalonych obojga dyplomatów z imienia i nazwiska, wspomniano wyłącznie o chargé d'affaires Białorusi w Warszawie. Inne portale podające tę samą informację (bialystok.wyborcza.pl) na ten sam temat opublikowała obszerniejszy artykuł, z kolei portal l.pl umieścił dokładnie taki sam artykuł jak Gazeta Współczesna, na obydwu portalach autorem tekstu jest Tomasz Dereszyński. Artykuł przytacza wypowiedź Marcina Przydacza (wiceminister MSZ) na Twitterze, który 12 marca poinformował o zaistniałej sytuacji. Konto wiceministra, na którego głos powołuje się medium jest prawdziwe, a wypowiedź polityka jest faktem. Artykuł podaje prawdziwe, weryfikowalne informacje, jednakże uważam, że niewystarczające, by poznać i zrozumieć cały problem.

Paweł Poncyłjusz: Dzisiaj jestem zwolennikiem in vitro. Nie widzę innej możliwości

Anna Drajewicz

str. 43

Streszczenie

Paweł Poncyłjusz, poseł Koalicji Obywatelskiej i Ambasador Podkarpacia, w listopadzie 2022 roku zagościł w „Porannej Rozmowie RMF FM”. Podczas rozmowy przedstawił poglądy odmienne od tych, które zaprezentował podczas wywiadu dwa lata wcześniej. W 2020 roku polityk określił się mianem „katolickiego hardkora”, oraz przyznał, że nie popiera dopuszczenia in vitro. Zaznaczył, że sam nie uciekłby się do tej metody, i nie polecałby jej swoim dzieciom. Teraz jednak przyznał, że podpisze się pod projektem „Tak dla in vitro”. Zmianę tłumaczył tym, że, jego zdaniem, nie ma innego sposobu na zwiększenie wzrostu urodzeń.

Geneza

Sytuacja wzbudziła zainteresowanie mediów ze względu na postawę Pawła Poncyłjusza w RMF FM, która była nie-spójna z prezentowanymi przez niego wcześniej wartościami.

Stan faktyczny

Poncyłjusz faktycznie zmienił zdanie, uznając wsparcie in-vitro za jedyny słuszny kierunek w rozwiązywaniu aktualnego problemu demograficznego. W artykule nie nastąpiło żadne niedopowiedzenie ani manipulacja, a przedstawione tam cytaty były autentyczne, co potwierdza dostępne w Internecie nagranie z rozmowy. Znamiona manipulacji nosi jednak wyrwany z kontekstu tytuł artykułu, będący fragmentem wypowiedzi Polityka. Urwane w połowie drugie zdanie może przekłamuje sens jego wypowiedzi i może wprowadzić czytelnika w błąd.

Informacja prawdziwa

Komentarz weryfikatorki

Moim zdaniem postawa Poncyłjusza jest jak najbardziej akceptowalna. Każdy ma prawo do zmiany zdania, tym bardziej w przeciągu okresu czasu jakim są dwa lata. Poncyłjusz nigdy nie atakował in-vitro, a jedynie poprzednio go nie popierał. Uważam, że rozwój naszego społeczeństwa, a także sytuacja demograficzna kraju mogła wpłynąć na zmianę poglądów, i bardzo szanuję to, że Polityk nie miał oporów przed przyznaniem się do niej w mediach.

Źródła:

1

str. 44

<https://podlaskie24.pl/artykul/wydarzenia/bialystok-rolnicy-z-agrounii-protestowali-pod-urzedem-wojewodzkiem/>
<https://www.facebook.com/projektAGROunia/posts/1976708562465832>
https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=1976858072450881&id=1331621583641203&paipv=0&eav=Afamneu-t8-v4ED0sPhTinXUKeMpTr5h_6xHrUT7pqKZPwkGE33CelwCuSHq7xu1pPA&_rdr
<https://www.topagrar.pl/articles/aktualnosci/obornik-pod-domem-posla-pis-w-niedziele-z-rana-kolejna-odslona-protestu-rolnikow/>
<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/ceny/ceny-produktow-rolnych-w-styczniu-2020-roku,4,93.html?pdf=1>
https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5465/4/104/1/ceny_produkow_rolnych_w_grudniu_2020_r.pdf

2

https://spottedlublin.pl/rolnicy-sila-usunieci-z-urzedu-wojewodzkiego-w-lublinie-lider-agrounii-opisal-co-dzialo-sie-w-srod-ku/?fbclid=IwAR0tnUawWBcH3l4zcdZetuangwtBDiH49steAcLzw_XFO0iZomO5tKEngc0
https://twitter.com/EKOlodziejczak_/status/1598648204739850241?cxt=HHwWgsCtzc-Exa8sAAAA
<https://lublin.wyborcza.pl/lublin/7,48724,29222733,lublin-agrounia-tlumaczy-dlaczego-okupowala-biuro-wojewody.html?fbclid=IwAR27kndRIE8UjVWQcNtNPpPIb7kHCDEjh1M4iGHBpy1hyP7Lh-Kk9UPm-zc>
<https://tvn24.pl/polska/lublin-manifestacja-rolnikow-z-agrounii-w-urzedzie-wojewodzkiem-kilku-wyniosla-policja-zarzuty-dla-33-osob-6303893>

3

<https://www.slowopodlasia.pl/artykul/21325,waza-sie-losy-dyrektora-bialskiego-szpitala-marszalek-chce-go-zwolnic>
<https://bp24.pl/artykul/adam-chodzinski-do-odwolania/934831>
<https://bialasiedzieje.pl/informacje-bialskie/odwolywanie-dyrektora-bialskiego-szpitala-radni-zaglosuja-28-grudnia/Jxzw8mV9Ste9HhclL4ky>
<https://www.dziennikwschodni.pl/biala-podlaska/marszalek-chce-odwolac-dyrektora-najlepszego-szpitala-w-województwie,n,1000317720.html>

4

<https://polityka.se.pl/wiadomosci/komendant-glowny-policji-odpalil-granatnik-w-biurze-za-3-miliony-to-tu-doszlo-do-wybuchu-zdjecia-aa-1tBu-pfrz-cDVF.html>
<https://tvn24.pl/polska/co-wybuchlo-w-kgp-general-jaroslaw-szymczyk-o-eksplozji-w-komendzie-glownej-policji-prezenta-ch-z-ukrainy-i-ewentualnej-dymisji-6540612>
<https://wiadomosci.wp.pl/wybuch-na-komendzie-polacy-jednoznacznie-oceniaja-komendanta-6845948877007616a>
<https://www.rp.pl/sluzby/art3998681-bizancjum-w-kg-policji-gabinet-za-3-mln-zl>

<https://wspolczesna.pl/polski-msz-wyrzuca-konsul-bialorusi-w-bialymstoku-i-konsula-bialorusi-w-warszawie/ar/c1-15487738>

<https://bialystok.wyborcza.pl/bialystok/7,35241,26877171,konsul-generalna-w-bialymstoku-alla-fiodorowa-wydalona-z-polski.html>

<https://i.pl/polski-msz-wyrzuca-konsul-bialorusi-w-bialymstoku-i-konsula-bialorusi-w-warszawie/ar/c1-15487738>

<https://www.radio.bialystok.pl/wiadomosci/index/id/197417>

<https://tvn24.pl/polska/polska-bialorus-bialoruscy-konsulowie-wydaleni-z-polski-5041904>

<https://www.wprost.pl/polityka/10428777/polski-dyplomata-jerzy-timofiejuk-z-nakazem-opuszczenia-bialorusi-jest-odpowiedz-msz.html>

https://www.rmfm24.pl/fakty/polska/news-polskie-msz-o-wydaleniu-konsula-w-brzesciu-decyzja-bezpodsta,nld,5096545#crp_state=1

https://www.rmfm24.pl/tylko-w-rmf24/poranna-rozmowa/news-pawel-poncyljusz-dzisiaj-jestem-zwolennikiem-in-vitro-nie-wi,nld,6429686#crp_state=1

https://www.youtube.com/watch?v=uYs4ErSkz84&ab_channel=RMF24

<https://www.wprost.pl/polityka/10972888/poncyljusz-dalej-katolickim-hardkorem-tak-posel-tlumaczy-sie-ze-zmiany-pogladow.html>

<https://polityka.se.pl/wiadomosci/poncyljusz-mowil-o-sobie-jako-o-katolickim-hardkorze-teraz-popiera-in-vitro-i-zwiazki-partnerskie-aa-sre9-ZcVf-f86h.html>

<https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/1454988,poncyljusz-jestem-katolickim-hardkorem-wywiad-mazurka.html>

